JAARRAPPORT 2021

INSTITUUT VAN DE BEDRIJFSREVISOREN

3 Woord van de voorzitter

5 Missie van het IBR

6 Kerncijfers 2021

Het beroep 7
Communicatietools 8

9 Markante feiten 2021

14 Onze structuur

Raad 15
Uitvoerend Comité 16
College van Commissarissen 16
Jongerenraad 17
Comité wetgevende werkzaamheden 18
Coördinatiecel PCAOB 18
Interne diensten 19

20 Toegang tot het beroep

De Stagecommissie 21
Werkzaamheden van de Stagecommissie 22
Rol van de Examencommissie 25
Bekwaamheidsexamen 26
Statistieken 27

29 Normen en Auditdoctrine

De Commissie Normen en Auditdoctrine 30
Normen en aanbevelingen 31
Rechtsleer: Technische nota's 36
Publicaties en bijdragen 37
Opvolging van de internationale en Europese evoluties 37

38 Gedelegeerde opdrachten

Openbaar register 39
Commissie Vorming 44

47 Vaktechnische commissies

Juridische Commissie 48
Commissie SME/SMP 50
Commissie Publieke sector 52
Commissie Non-profitsector 54
Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden 55

57 Internationale relaties

Woord van de voorzitter

Beste confrater,

Mijn mandaat als voorzitter van het IBR loopt in april af. Vooraleer ik de fakkel doorgeef, wil ik graag enkele boodschappen met u delen.

Gedurende 12 jaar heb ik de eer gehad om in de Raad van het IBR te mogen zetelen, ten dienste van ons beroep. Eerst als lid van de stagecommissie, daarna als lid van het Uitvoerend Comité en tenslotte als voorzitter.

Mijn voorzitterschap is zeker gekenmerkt door de gezondheidscrisis, die de mogelijkheden voor fysieke ontmoetingen tussen de confraters aanzienlijk heeft beperkt. De 'Dag van het Revisoraat' die ik in november 2019 heb ingesteld, zal dus pas in 2022 kunnen worden hernomen. Ik kijk ernaar uit om u daar te mogen ontmoeten.

Ik zou dit jaarrapport willen aangrijpen om een korte balans op te maken van de tijdens mijn mandaat ondernomen acties. In de eerste plaats blijft mijn belangrijkste boodschap, zoals ik bij mijn aanstelling als voorzitter heb aangekondigd, de nadruk te leggen op kwaliteit. Alleen door de kwaliteit van ons werk kunnen wij onze toegevoegde waarde aantonen en bijdragen tot het scheppen van het vertrouwen dat noodzakelijk is voor de goede werking van onze economie. Deze kwaliteit heeft een prijs, want het is onmogelijk om kwaliteitsvolle diensten te leveren door in te leveren op onze erelonen. In dit verband stel ik tot mijn genoegen vast dat de laatste jaren de totale erelonen van ons beroep een duidelijke opwaartse tendens vertonen.

Ook het publiek toezicht op ons beroep geeft ons een onbetwistbaar kwaliteitslabel. Laten we dit durven onderstrepen.

Een andere reden tot tevredenheid is dat wij constructieve relaties hebben kunnen opbouwen met onze collega's van het ITAA. Ik ben ervan overtuigd dat wij, met behoud van onze eigen cultuur en met behoud van onze eigen structuren en specifieke kenmerken, door samen te werken de belangen van al onze leden beter kunnen behartigen. Het verheugt mij dat ik twee protocollen heb kunnen ondertekenen met de voorzitter van het ITAA en dat ik de aanzet heb kunnen geven tot een project voor nauwere samenwerking tussen beide instituten. Ik hoop dat de volgende Raad op deze weg verder kan gaan.

De digitalisering van ons beroep levert ons vele opportuniteiten op. Elk auditkantoor, ongeacht zijn omvang, moet de gevolgen van de digitalisering integreren, zowel in zijn interne organisatie als in zijn auditwerkzaamheden. Zoals ik u al meermaals heb gezegd, moedig ik u aan de digitale transformatie van uw kantoor resoluut te omarmen. Verenig u zo nodig om de nodige investeringen te bundelen.

Het aantrekkelijk houden van ons beroep blijft een grote uitdaging. In deze tijden van oorlog om talenten moeten wij auditing kunnen positioneren als een school van uitmuntendheid en als een beroep met toekomst en betekenis. Met de Jongerenraad zullen wij uitstekende contacten blijven onderhouden met universiteiten om de beste jonge universitairen aan te moedigen bij onze kantoren te komen werken en de stage voor bedrijfsrevisoren te beginnen.

De uitdagingen waarvoor ons beroep staat, blijven groot. De komende Europese hervorming van governance en audit, het voorstel van Richtlijn voor duurzaamheidsrapportage, de implementatie van de ISQM-normen bijvoorbeeld, zullen van al onze kantoren en medewerkers flexibiliteit en aanpassingsvermogen vergen. Ik moedig u aan deze projecten te volgen en er ten volle in te investeren, want zij bieden reële kansen voor de bedrijfsrevisoren.

Van mijn kant verbind ik mij ertoe, in mijn nieuwe hoedanigheid van lid van de *Board* van *Accountancy Europe*, al deze ontwikkelingen die van invloed zijn op de audit op Europees niveau op de voet te volgen en ons mooie beroep te verdedigen in dienst van het algemeen belang. Ik zal zeker niet nalaten de Raad van het IBR regelmatig te informeren.

Ik wil u bedanken voor het vertrouwen dat u in mij hebt gesteld gedurende mijn vier mandaten in de Raad en tijdens mijn voorzitterschap. Ik heb er alle vertrouwen in dat de nieuwe Raad van het IBR de belangen van ons beroep met hart en ziel zal verdedigen en ik wens hem van harte alle succes toe.

Tom MEULEMAN
Voorzitter IBR

Missie van het IBR

Het Instituut van de Bedrijfsrevisoren is de bij wet opgerichte beroepsorganisatie die de bedrijfsrevisor steunt in het vervullen van zijn cruciale rol in het maatschappelijk en economisch bestel: deze van een financiële expert die door zijn onafhankelijkheid, deskundigheid en integriteit een fundamentele schakel is in het creëren van economische stabiliteit en vertrouwen van alle actoren. De belangrijkste opdrachten van het IBR zijn de dienstverlening aan, de permanente vorming en de organisatie van de stage van de bedrijfsrevisor. Het beroep is onderworpen aan een extern onafhankelijk publiek toezicht, sinds 1 januari 2017 toegewezen aan het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren, hetgeen rechtstreeks bijdraagt tot het vertrouwen van derden in de betrouwbaarheid van de financiële informatie van ondernemingen en organisaties.

Kerncijfers 2021

7 Het beroep

8 Communicatietools

Het beroep

Bedrijfsrevisoren (natuurlijke personen)

1.063

bedrijfsrevisoren op 31/12/2021*

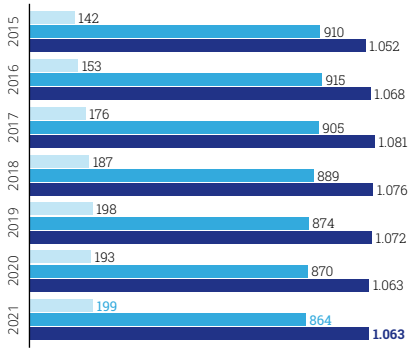

- bedrijfsrevisoren die zich verhinderd verklaren om revisorale opdrachten uit te voeren
- bedrijfsrevisoren die revisorale opdrachten uitvoeren
- totaal

Bedrijfsrevisorenkantoren

608

bedrijfsrevisorenkantoren op 31/12/2021*

** bron : Openbaar register op 31/12/2021

Verdeling per leeftijdsgroep

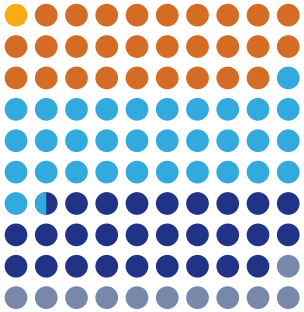

- ≤ 30
- 31-40
- 41-50
- 51-60
- ≥ 61

gemiddelde leeftijd

48 jaar

Taalverhouding

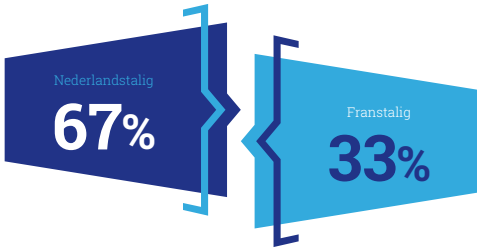

Verdeling mannen/vrouwen

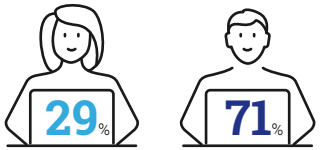

Evolutie van de vrouwelijke populatie

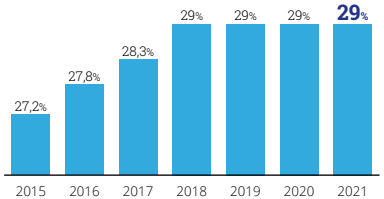

Evolutie van de vrouwelijke instroom (eedafleggingen)

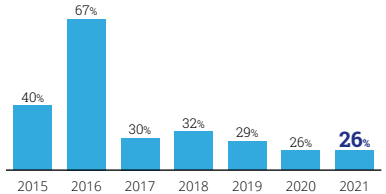

Evolutie van de erelonen

Mandaten en punctuele opdrachten exclusief voorbehouden aan bedrijfsrevisoren, in mio euro**

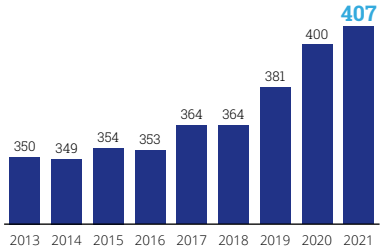

Controle-opdrachten

Mandaten**

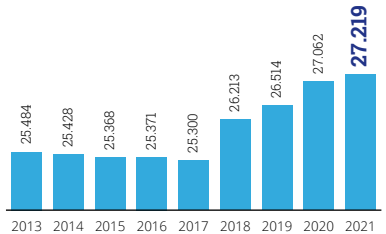

** bron: *Auditors Annual Cartography* op 02/03/2022

Communicatietools

De IBR-website

Totaal aantal **bezoeken**

200.061

82.713
gebruikers

548
bezoeken per dag

Desktop
178.300

Mobile
19.405

Tablet
2.356

Linkedin Company Page

2.800
volgers (**+9%** t.o.v. 2020)

26 OKTOBER
Eerste editie van de 'Dag van de publieke sector', in aanwezigheid van de Staatssecretaris voor Begroting, mevrouw Eva De Bleeker.

Markante feiten 2021

JANUARI

15 – Migratie van de IBR-portaalsite naar de cloud en release van een performantere zoekmotor op de website. – **26** – Uitreiking van de Awards voor de beste duurzaamheidsverslagen aan Service Public de Wallonie (best first sustainability report), Stad Gent, Luminus, KBC (categorie 'organizations pioneering in the application of the Sustainable Development Goals'), Luminus (categorie 'Best Stakeholders Inclusiveness and Engagement') en Lidl Belgium (categorie 'creativity and originality') – live streaming gepresenteerd door Ilse De Vis – workshops en toespraak van de minister van Duurzame ontwikkeling Zakia Khattabi. – **28** – Technische nota betreffende de opdracht met betrekking tot de vrijwillige ontbinding van een (i)vzw in het kader van een commissarismandaat (art. 2:110, § 2 WVV). – **31** – Het papieren stagedagboek wordt vervangen door een digitale versie via het IBR-portaal.

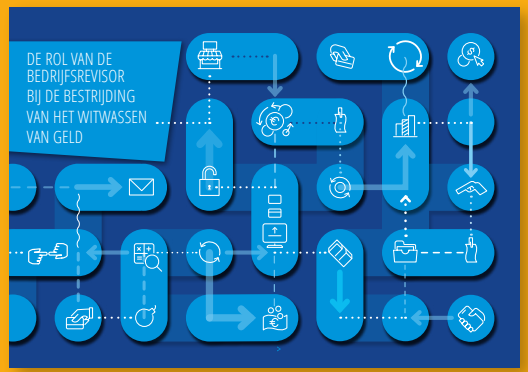

MAART

19 – Publicatie van de brochure 'De rol van de bedrijfsrevisor bij de bestrijding van het witwassen van geld'. – **20** – Inwerkingtreding van de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's. – **30** – Publicatie van 2 nieuwe brochures naar aanleiding van de wijzigingen die het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV) met zich meebrengt voor verenigingen en stichtingen: 'Het begrip belangenconflict bij verenigingen en stichtingen' en 'Voorzieningen, bestemde fondsen en fondsen van de vereniging of stichting: hoe ziet men het verschil?'. – **31** – Opzet van een nieuwe gedeelde Data Protection Officer-dienst (DPO) voor bedrijfsrevisoren, via de VZW Privanot.

APRIL

15 – Start van de openbare raadpleging van het ontwerp van norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (Wetboek van vennootschappen en verenigingen) ('Effectennorm'), uitgewerkt samen met het ITAA. Deze openbare raadpleging liep tot 16 mei 2021. – **30** – De online Algemene Vergadering heeft de rekeningen 2020 en de begroting 2021 goedgekeurd en kwijting gegeven aan de Raad en de commissarissen. Gastsprekers tijdens de academische zitting waren Peter Hinssen ('Managing risks in the never normal') en Etienne de Callataÿ ('Quand la finance s'engage').

MEI

5 – Update van de kaderovereenkomst met de Belgische Vereniging van Banken en Beursvennootschappen (deelvereniging van Febelfin) inzake het verkrijgen van bankbevestigingen.

JUNI

3 – Technische nota met betrekking tot de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van verenigingen en stichtingen. – **4** – Technische nota met betrekking tot de opdracht van de commissaris bij de belangenconflictenregeling in vennootschappen, VZW's en stichtingen en bij intra-groepsbelangenconflicten. – **17** – Goedkeuring door de minister van Economie van de norm permanente vorming, in werking getreden op 1 januari 2022. – **25** – IBR en ITAA publiceren via een gemeenschappelijke mededeling enkele wederzijdse principes die van toepassing zijn bij het aanvaarden, verlengen en/of hernieuwen van een opdracht van de (gecertificeerde) accountant en/of de bedrijfsrevisor. Deze principes vloeien voort uit een interpretatie van de strafbepalingen op basis waarvan hun aansprakelijkheid in het gedrang kan komen bij het uitvoeren van deze opdrachten. – **26** – Inwerkingtreding van de norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van een inbreng in natura en een quasi-inbreng. – **29** – Update van de brochure 'Inbreng in natura'. – **30** – Publicatie van de beginselen van de normatieve techniek: 'Handleiding voor het opstellen van een norm, die ook een schematische voorstelling van de ontwikkeling van een norm bevat'.

SEPTEMBER

23 – IBR en de sociale partners hernieuwen hun akkoord over de brochure '24 praktische tips voor de bedrijfsrevisor, het ondernemingshoofd en de werknemersvertegenwoordiger'.

OKTOBER

18 – IBR wordt lid van de International Valuation Standards Council (IVSC), een internationale organisatie die zich bezighoudt met het ontwikkelen van internationale technische en ethische normen op het vlak van waarderingen. – **19** – Start van de openbare raadpleging van het ontwerp van norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de omzetting van een entiteit, uitgewerkt samen met het ITAA. De openbare raadpleging liep tot 18 december 2021. – **25** – IBR en ITAA ondertekenen een gemeenschappelijk protocol over hun internationale betrekkingen. – **26** – Eerste editie van de 'Dag van de publieke sector', in aanwezigheid van de Staatssecretaris voor Begroting, mevrouw Eva De Bleeker.

DECEMBER

1 - Start van de openbare raadpleging omtrent de ontwerpnormen ondernemingsraad, ESEF, ISAE 3000 en ISAE 3400 en de ontwerpnorm tot wijziging van de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's. Deze openbare raadpleging liep tot 1 maart 2022. – **8** – Start van de openbare raadpleging omtrent het ontwerp van norm inzake de medewerking van de erkende bedrijfsrevisoren aan het prudentieel toezicht van de Nationale Bank van België. Deze openbare raadpleging liep tot 8 februari 2022. – **13** – Start van de openbare raadpleging omtrent het ontwerp van norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar met betrekking tot de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen, uitgewerkt samen met het ITAA. De openbare raadpleging liep tot 13 februari 2022. – **15** – Start van de openbare raadpleging omtrent het ontwerp van norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de ontbinding en vereffening van vennootschappen, uitgewerkt samen met het ITAA. De openbare raadpleging liep tot 15 februari 2022.

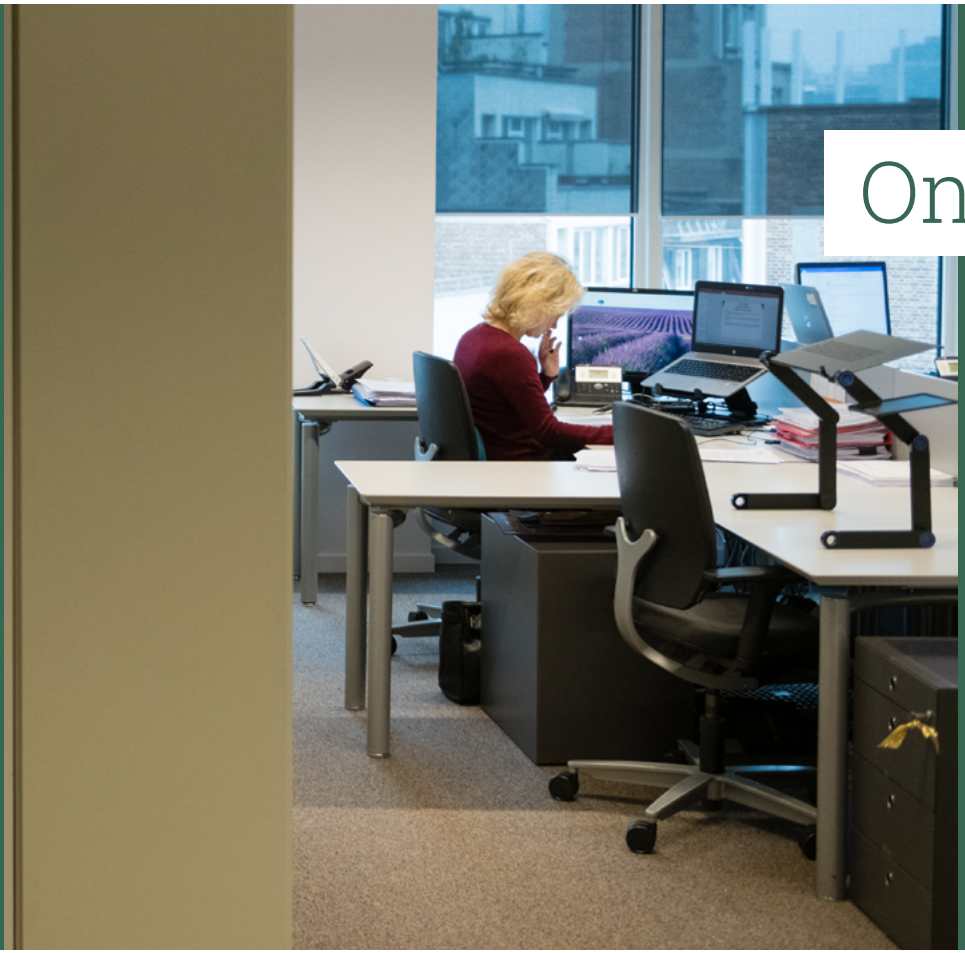

Onze structuur

15 Raad

16 Uitvoerend Comité

16 College van Commissarissen

17 Jongerenraad

18 Comité wetgevende werkzaamheden

18 Coördinatiecel PCAOB

19 Interne diensten

Raad

Voorzitter:
Tom MEULEMAN

Ondervoorzitter:
Fernand MAILLARD

Leden van de Franse taalrol:
Olivier DE BONHOME, Charles DE STREEL (secretaris-penningmeester), Vincent ETIENNE, Patricia LELEU, Noëlle LUCAS en Alexis VAN BAVEL

Leden van de Nederlandse taalrol:
Lieven ACKE (secretaris), Nico HOUTHAEVE, Wim RUTSAERT, Inge SAEYS, Patrick VAN IMPE en Luc VERRIJSSEN

Tom Meuleman

Fernand Maillard

Olivier de Bonhome

Charles de Streel

Vincent Etienne

Patricia Leleu

Noëlle Lucas

Alexis Van Bavel

Lieven Acke

Nico Houthaeve

Wim Rutsaert

Inge Saeys

Patrick Van Impe

Luc Verrijssen

Het IBR wordt geleid door een Raad, samengesteld uit 14 bedrijfsrevisoren, waarvan één de functie van voorzitter en één de functie van ondervoorzitter uitoefent. De leden van de Raad worden verkozen door de Algemene Vergadering.

In 2021 heeft de Raad 11 keer vergaderd. De Raad heeft 10 normen aangenomen, waarvan er 2 werden voorgelegd aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de minister van Economie en 8 aan openbare raadpleging. Verder keurde de Raad 15 adviezen en 25 mededelingen goed.

Uitvoerend Comité

Voorzitter:
Tom MEULEMAN

Ondervoorzitter:
Fernand MAILLARD

Leden van de Raad:
Vincent ETIENNE en
Patrick VAN IMPE

Het dagelijks bestuur van het IBR wordt door de Raad toevertrouwd aan een Uitvoerend Comité, dat maandelijks vergadert en dat ten minste bestaat uit de voorzitter, de ondervoorzitter en twee leden van de Raad.

In 2021 heeft het Uitvoerend Comité 12 keer vergaderd.

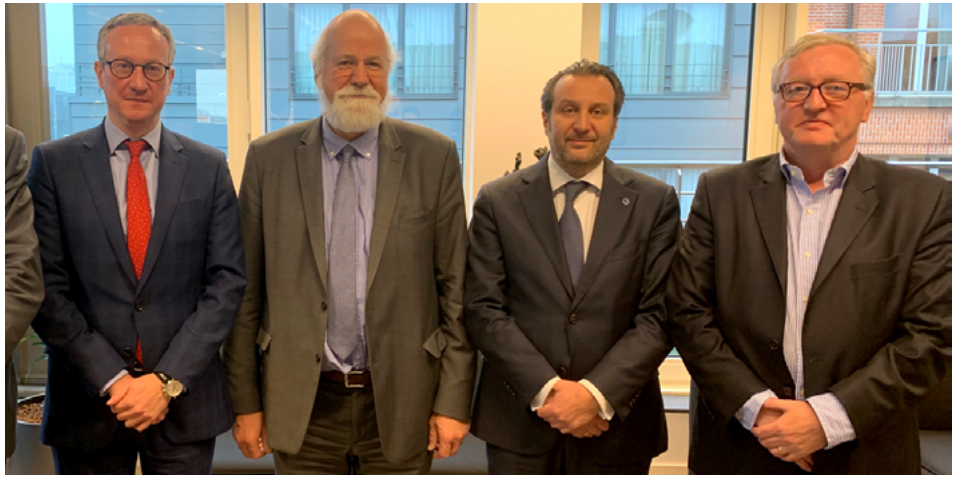

Tom Meuleman Fernand Maillard Patrick Van Impe Vincent Etienne

College van Commissarissen

Hélène SPEGELAERE en Carl ROMBAUT

Hélène Spegelaere

Carl Rombaut

Jongerenraad

Voorzitter
Gaëtan DUMORTIER

Leden
Christian CALUWAERTS,
Joachim DAVOLI, Brecht DELAURE,
Annelies DEPLANCKE, Elise DEPROST,
Elke DE VRIENDT, Florence DUPUIS,
Cedric GISTELINCK, Benjamin GORLIER,
Laura GUARINO, Manon HEEREN,
Morgane LEJEUNE, Eva MEERSMAN,
Astrid MEESTERS, Thomas MEURICE,
Catherine MONSIEUR, Jabo MUTSINZI,
Tom RENDERS, Sylvain ROUSSEAU,
Anaïs VANDEMEULEBROECKE,
Liesbet VANDENABEELE,
Sam VANDER VENNET en Mathias VERRUE

Secretariaat
Stefan VAN GRUNDERBEECK en
Eva WILLEBRORDS

De jongerenraad werd eind 2016 opgericht op initiatief van de Raad en is samengesteld uit stagiairs en jonge bedrijfsrevisoren. Zij vervult in hoofdzaak een adviesfunctie en formuleert aanbevelingen aan de Raad en de algemene vergadering. De jongerenraad tracht een stem te bieden aan jonge beroepsbeoefenaars en stagiairs en wil hun bekommernissen – gerelateerd aan de stage en de uitoefening van het beroep – overmaken aan de Raad van het Instituut. Tot slot wil de jongerenraad ook het netwerken tussen de jonge beroepsbeoefenaars en de stagiairs stimuleren.

Activiteiten in 2021

Omwille van de Covid-restricties waren de activiteiten van de Jongerenraad in 2021 opnieuw beperkt.

Niettegenstaande deze rustige maanden werden volgende zaken gerealiseerd:

- Organisatie van het tweede Community Event in Claridge, een gezellig netwerkevent dat door de aanwezigen erg werd gewaardeerd,
- Deelname aan het digitaliseringsproces van het boek “Commissarisverslag”,
- Organisatie van een enquête onder stagiairs en jonge bedrijfsrevisoren om te peilen naar hun mening over het aspect “evenwicht tussen werk en privéleven”, waarvan de resultaten ons in staat hebben gesteld enkele belangrijke conclusies te trekken, waarop wij in de toekomst zeker zullen terugkomen,
- Organisatie van een debat met HR-managers, actief in auditkantoren van verschillende omvang, om na te gaan hoe de levenskwaliteit van bedrijfsrevisoren kan worden verbeterd, ook om het beroep aantrekkelijker te maken,

Gaëtan Dumortier

- Presentatie van het beroep aan de verschillende universiteiten/hoger-onderwijsinstellingen in het land,

De terugkeer naar de normale gang van zaken in 2022 zal de Jongerenraad zeker in staat stellen nieuwe grootschalige projecten te ontwikkelen in verband met de bevordering van het beroep en de versterking van de interne netwerking.

Comité wetgevende werkzaamheden

Voorzitter:
Fernand MAILLARD

Leden:
Lieven ACKE, Patricia LELEU en Patrick VAN IMPE

Dit Comité, dat maandelijks vergadert, ondersteunt de Raad bij zijn wetgevende en normatieve waakfunctie.

Het Comité wetgevende werkzaamheden heeft vijf essentiële functies:

1. **Radarfunctie:** systematisch onderzoek van de wetgevende ontwikkelingen die het beroep aanbelangen
2. **Proactieve functie van het opstellen van wetgevende teksten:** voorstellen van nieuwe wetgevende teksten of parlementaire vragen
3. **Functie van het voorbereiden van de publicaties van het IBR:** herzien van de adviezen en mededelingen van het IBR zoals opgesteld door de commissies van het IBR
4. **Schakelfunctie tussen de andere organen van het IBR:** in het bijzonder met de Commissie Boekhoudkundige aangelegenheden, de Commissie Normen en de Juridische Commissie
5. **Functie van brainstormen:** denktank rond de kernthema's van het beroep

In 2021 heeft het Comité 10 keer vergaderd.

Coördinatiecel PCAOB

Voorzitter:
Tom MEULEMAN

Deze cel ziet toe op de uitvoering van de registratieverplichting van de leden van het IBR bij de *Public Company Accounting Oversight Board* (PCAOB), zoals opgelegd door de SEC van de Verenigde Staten.

In 2021 heeft de cel PCAOB haar werkzaamheden verdergezet waarbij zij zich heeft vergewist van de bijwerking van de gegevens die werden vrijgegeven ten tijde van de registratie (*Annual Report Form*) door de betrokken bedrijfsrevisorenkantoren.

Verder werd de impact van het samenwerkingsakkoord dat tussen het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren (CTR) en de PCAOB werd ondertekend in april 2021 besproken. Dit samenwerkingsakkoord heeft geleid tot de eerste gezamenlijke inspectie uitgevoerd door het CTR en de PCAOB in het najaar van 2021.

De coördinatiecel staat open voor alle bedrijfsrevisoren.

Interne diensten op 31/12/2021

Secretariaat-generaal
sg@ibr-ire.be

Marc BIHAIN, secretaris-generaal
Alexia CAUWE, diensthoofd
Joyce VEECKMAN, management assistant

Juridische zaken
jur@ibr-ire.be

Erwin VANDERSTAPPEN, diensthoofd
Steven DE BLAUWE, adviseur
Camille LUXEN, attaché
Stefan VAN GRUNDERBEECK, management assistant

Vorming
education@ibr-ire.be

Erwin VANDERSTAPPEN, diensthoofd
Dominique VANESSE, management assistant
Eva WILLEBRORDS, management assistant

Vaktechniek-normen
tech@ibr-ire.be

Inge VANBEVEREN, diensthoofd
Stéphanie QUINTART, adviseur
Roby FELE, attaché
Alessandro BUX, attaché
Evy DE WIT, management assistant

Stage en openbaar register
stage@ibr-ire.be | reg@ibr-ire.be

Astrid VAN DROOGENBROECK, diensthoofd
Sandra HOVART, management assistant
Marleen ROGGEMAN, management assistant
Hilde MEEUSSEN, management assistant

Communicatie
com@ibr-ire.be

Jan LAPLASSE, diensthoofd
Fatiha BERRAZI, vertaalster

Internationale relaties
Sandrine VAN BELLINGHEN, algemeen afgevaardigde

HR en logistiek
Stef VAN ATTENHOVEN, diensthoofd
Christine SCHIETECAT, receptioniste
Michel VAN BELLE, logistiek

Boekhouding en IT
Christophe D'HONDT, diensthoofd
Sandrine DUQUENNE, adviseur
Lorenzo DE MARIA LOPEZ, User Coach ICT
Carine BAUWENS, management assistant

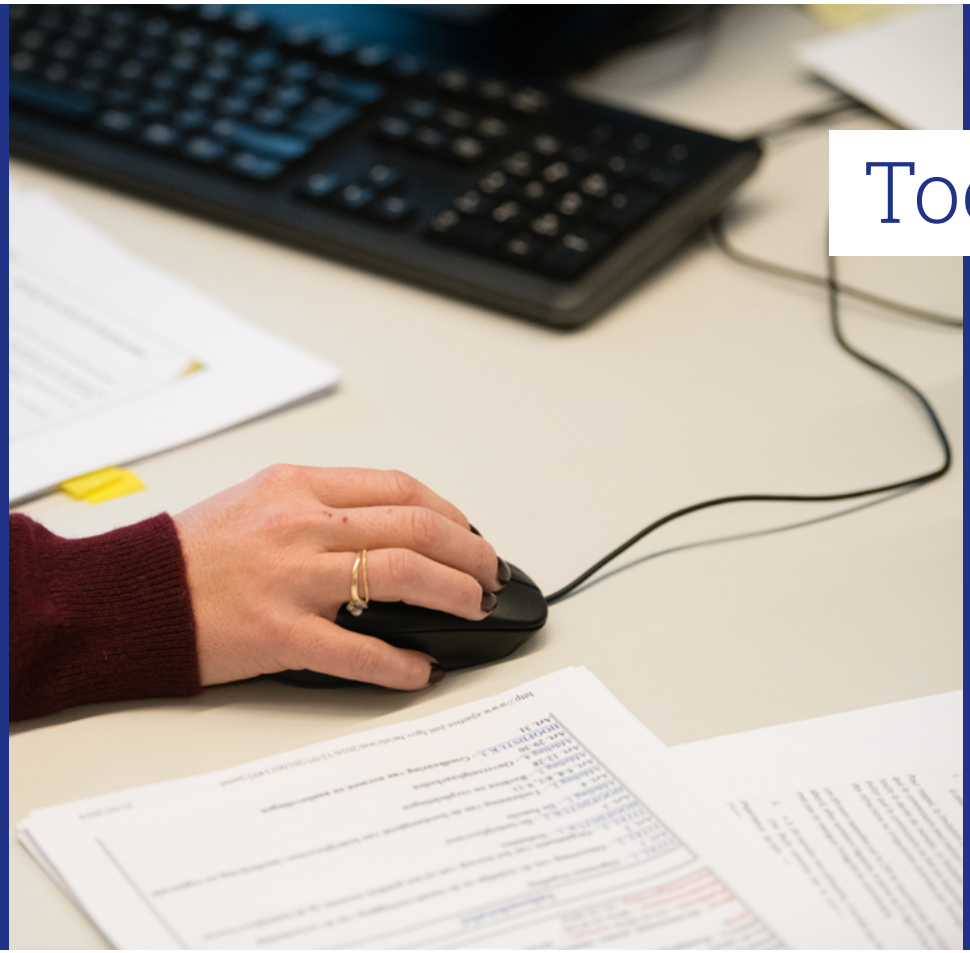

Toegang tot het beroep

21 De Stagecommissie

22 Werkzaamheden van de Stagecommissie

25 Rol van de Examencommissie

26 Bekwaamheidsexamen

27 Statistieken

De Stagecommissie

Voorzitter
Patrick VAN IMPE

Ondervoorzitter
Luc VERRIJSSEN

Leden van de Raad
Fernand MAILLARD

Externe leden
Romuald BILEM, Boudewijn CALLENS, Fabio DE CLERCQ, Déborah FISCHER, Laura GUARINO, Dirk STRAGIER en Sofie VAN GRIEKEN

Technische adviseurs
Martine BLOCKX en Astrid MEESTERS

Secretariaat
Astrid VAN DROOGENBROECK

De organisatie van de toegang tot het beroep is één van de essentiële opdrachten die de wetgever aan het IBR heeft toevertrouwd.

De stagiairs-bedrijfsrevisoren zijn de bedrijfsrevisoren van de toekomst en het is dan ook één van de voornaamste bekommernissen van de Stagecommissie om een deskundig korps van beroepsbeoefenaars klaar te stomen voor de uitoefening van het beroep. De driejarige stage van bedrijfsrevisor verloopt daarom onder het nauwgezet toezicht en de begeleiding van de Stagecommissie die erover waakt dat een hoogstaande kwaliteit van de opleiding wordt gewaarborgd. Het takenpakket van de bedrijfsrevisor is veelzijdig en de Stagecommissie acht het bijgevolg van belang dat ook de stage zoveel mogelijk facetten van het beroep behelst.

Patrick Van Impe, Lid van de Raad, Voorzitter van de Stagecommissie

Werkzaamheden van de Stagecommissie

Administratieve organisatie en opvolging

De Stagecommissie heeft in 2021 tien keer vergaderd.

De voornaamste onderwerpen die tijdens deze commissievergaderingen worden behandeld worden hierna kort toegelicht.

De administratieve topics die maandelijks terugkeren op de dagorde hebben hoofdzakelijk betrekking op de aanvragen tot opschorting van de stage, veranderingen van stagemeester, hernemingen van de stage en administratieve schrappingen.

Daarnaast analyseert de Stagecommissie jaarlijks de stagedossiers van de kandidaat-stagiairs die in datzelfde jaar hun stage willen aanvatten. 133 dossiers werden ontvangen en goedgekeurd.

Sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 17 augustus 2018 betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor kan de Stagecommissie afwijkingen toestaan met betrekking tot het maximum aantal stagiairs per stagemeester (dat vastligt op drie en mits de indiening van een gemotiveerd verzoek kan worden verhoogd naar vijf). De Stagecommissie heeft in 2021 twee verzoeken tot afwijking ontvangen, waarvan één werd toegestaan. De volgende motiveringen werden aangehaald:

- De stagemeester heeft nog een stagiair onder zijn toezicht die al geslaagd is voor het bekwaamheidsexamen en die in afwachting is van de eedaflegging. Gedurende deze overgangsperiode wenst de stagemeester reeds een bijkomende stagiair op te leiden (1x).

- Er is geen andere bedrijfsrevisor beschikbaar binnen het kantoor die de taak van stagemeester op zich wil nemen (1x).

  De Stagecommissie heeft geoordeeld dat voorgaande reden geen valabele motivering is voor het toestaan van de afwijking. Er werd alsnog een andere stagemeester aangeduid voor één van de stagiairs zodat het maximum aantal van 3 stagiairs per stagemeester gerespecteerd werd.

Strategische vergadering

Naast de traditionele maandelijkse vergaderingen heeft de Stagecommissie ook een strategische vergadering belegd op 9 september 2021. Tijdens deze vergadering vond onder meer een gedachte-uitwisseling plaats over de toekomstige organisatie van de stageactiviteiten en werd in dat verband het volgende beslist:

- De **stageseminaries** worden - indien de op dat ogenblik geldende coronamaatregelen het toelaten - uitsluitend onder fysieke vorm georganiseerd. De stageseminaries vormen immers de voorbereiding op het afleggen van de praktische stage-examens en de Stagecommissie hecht er bijgevolg belang aan dat ook de stageseminaries een praktische insteek hebben (hetgeen moeilijker te realiseren valt indien de seminaries onder de vorm van webinars worden georganiseerd). De Stagecommissie heeft een vergadering belegd met de sprekers van de stageseminaries teneinde het belang van deze praktische insteek te benadrukken.

- De **theoretische** en de **praktische stage-examens** worden voortaan uitsluitend onder digitale vorm georganiseerd (de deelname gebeurt van thuis of kantoor uit en het digitaal toezicht wordt waargenomen aan de hand van *proctoring software*).

- De **schriftelijke en mondelinge bekwaamheidsexamens** gaan – indien de op dat ogenblik geldende coronamaatregelen het toelaten – door in de kantoren van het Instituut.

De overige onderwerpen die tijdens de strategische vergadering werden besproken hadden onder meer betrekking op de ontwikkeling van een *scoring sheet* voor de verbetering van het schriftelijk bekwaamheidsexamen door de juryleden en de eventuele maatregelen die genomen kunnen worden voor (kandidaat-)stagiairs met lees- en of leerstoornissen.

Invoering elektronisch stagedagboek

De Stagecommissie heeft zoals ieder jaar kennis genomen van de inhoud van de stagedagboeken. Bij de beoordeling ervan wordt enerzijds rekening gehouden met het kwantitatief criterium (namelijk een minimum van 1000 uren revisorale opdrachten per stagejaar) en anderzijds met kwalitatieve criteria (namelijk de verscheidenheid van het type opdrachten). In bepaalde gevallen formuleert de Stagecommissie correctieve aanbevelingen voor het volgende stagejaar. De aanbevelingen en eventuele lacunes in het stagetraject worden eveneens meegedeeld aan de jury van het bekwaamheidsexamen.

Met het oog op de modernisering van de stageactiviteiten heeft de Stagecommissie beslist om de papieren versie van het stagedagboek te vervangen door een elektronische versie. Na veelvuldig overleg met de gekozen softwareontwikkelaar was het elektronisch stagedagboek eind januari 2021 definitief klaar voor ingebruikname door de stagiairs en werd er overgegaan tot de invoering ervan via het IBR-portaal.

De inhoud van het elektronisch stagedagboek stemt in grote lijnen overeen met de reeds gekende rubrieken van het papieren stagedagboek. In vergelijking met het papieren stagedagboek biedt de elektronische versie evenwel een aantal belangrijke voordelen voor alle gebruikers (met name de stagiair, de stagemeester, de verslaggever van de Stagecommissie en de medewerkers van de dienst 'Toegang tot het beroep'). De voornaamste voordelen zijn de volgende :

- De workflow m.b.t. de indiening en de opvolging van het stagedagboek verloopt integraal via het IBR-portaal als uniek kanaal voor alle gebruikers. Aan de hand van automatisch gegenereerde e-mails worden de verschillende partijen geïnformeerd over de stand van zaken en de eventuele actie die ze moeten ondernemen. De verwerking en opvolging van het stagedagboek verloopt hierdoor sneller en efficiënter.

- Het elektronisch stagedagboek bevat een aantal vooraf ingevulde velden op basis van de bestaande dossiergegevens van de stagiair. Naast de tijdswinst die hiermee gepaard gaat, wordt hierdoor ook een bijkomende controlemogelijkheid ingebouwd over de correctheid van de geregistreerde dossiergegevens.

- Het elektronisch stagedagboek is uitgerust met een aantal logische controles waardoor eventuele onregelmatigheden in de verstrekte gegevens kunnen worden opgespoord.

Uit voorgaande punten mag blijken dat het elektronisch stagedagboek een meerwaarde betekent op het vlak van gebruiksvriendelijkheid en een administratieve vereenvoudiging inhoudt voor alle gebruikers.

Het elektronisch stagedagboek werd in de zomer van 2021 voor de eerste keer in gebruik genomen door de volledige populatie stagiairs. Deze eerste ingebruikname is succesvol gebleken. De Stagecommissie zal naar de toekomst toe alle bemerkingen omtrent het gebruik van het elektronisch stagedagboek verzamelen en oordelen of er aanpassingen aan de tool moeten worden doorgevoerd.

Vormingsactiviteiten

De Stagecommissie organiseert jaarlijks een reeks vrijblijvende stageseminaries die de voorbereiding vormen op het afleggen van de praktische stage-examens. Het programma van stageseminaries omvatte ook in 2021 de thema's die deel uitmaken van de praktische stage-examens en werden geanimeerd door specialisten uit de betreffende vakgebieden. Deze sprekers werden eveneens aangesteld voor de redactie van het praktisch stage-examen over dezelfde materie.

Op de 22 stageseminaries (11 Nederlandstalige en 11 Franstalige) die het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden, werden in totaal 855 aanwezigheden geregistreerd (waaronder

578 Nederlandstalige deelnemers en 277 Franstalige deelnemers), hetzij een gemiddelde van 53 Nederlandstalige en 25 Franstalige deelnemers per stageseminarie.

In het afgelopen jaar werden de traditionele stageseminaries omwille van de gezondheidscrisis opnieuw vervangen door *webinars* zodat de stagiairs vanop afstand deze opleidingen konden bijwonen.

De Stagecommissie wenst alle personen die een bijdrage hebben geleverd aan de organisatie van de vormingsactiviteiten voor de stagiairs-bedrijfsrevisoren uitdrukkelijk te bedanken voor hun medewerking.

Praktische stage-examens

In aansluiting op de stageseminaries werden in de periode september-december 22 praktische stage-examens georganiseerd (11 Nederlandstalige en 11 Franstalige), waarvoor in totaal 1144 aanwezigheden werden geregistreerd. Het globaal slaagpercentage bedroeg 85 % voor de Nederlandstalige en 77 % voor de Franstalige stagiairs.

De praktische stage-examens werden in 2021 voor de eerste keer volledig digitaal georganiseerd en zijn globaal genomen vlot verlopen. De stagiairs konden van thuis of kantoor uit deelnemen aan de verschillende examens via hiertoe ontwikkelde examensoftware en werden tijdens hun deelname gemonitord aan de hand van *proctoring software*. Het digitaal toezicht bestaat uit het delen van het scherm waarop het examen wordt afgelegd, het inschakelen van de webcam en de microfoon en het ononderbroken filmen van de ruimte waarin het examen wordt afgelegd met behulp van de smartphone. De Stagecommissie ontvangt na de examens per kandidaat een verslag van de eventueel vastgestelde onregelmatigheden.

Subcommissie Examenvragen

Er worden jaarlijks drie leden van de Stagecommissie aangesteld als lid van de subcommissie Examenvragen. Deze subcommissie heeft in 2021 twee keer vergaderd en meer bepaald voor het nazicht van de voorstellen van examenvragen voor het bekwaamheidsexamen en de verschillende materies van de praktische stage-examens. De ontwerpexamens worden onder meer nagekeken op inhoud (rekening houdend met de kwaliteitseisen gesteld door de Stagecommissie), coherentie tussen de Nederlandstalige en de Franstalige versies (om een gelijke behandeling van alle stagiairs te garanderen) en lengte (om zich ervan te vergewissen dat de examens binnen de voorziene tijdspanne van anderhalf uur per examen kunnen worden opgelost).

Deliberatie praktische stage-examens en toelating tot het bekwaamheidsexamen

De Stagecommissie heeft gedelibereerd over de resultaten van de praktische stage-examens voor de stagiairs die op dat moment hun volledig examenprogramma hadden afgelegd. 58 stagiairs werden gedelibereerd (35 Nederlandstalige en 23 Franstalige) met als resultaat een slaagpercentage van 86 % bij de Nederlandstaligen en 74 % bij de Franstaligen.

Tijdens de deliberatie van de praktische stage-examens wordt eveneens nagegaan of de principes inzake de prioritering in het afleggen van de praktische stage-examens werden nageleefd. In geval van niet naleving van deze principes legt de Stagecommissie aan de stagiairs een stageverlenging op overeenkomstig de voorschriften in het K.B. van 17 augustus 2018 betreffende de toegang tot het beroep van bedrijfsrevisor.

De Stagecommissie delibereert tevens twee keer per jaar over de toelating tot het bekwaamheidsexamen voor de stagiairs die geslaagd zijn voor alle praktische stage-examens en die al hun stageverplichtingen hebben vervuld. Naar aanleiding van deze deliberaties werden er het afgelopen jaar 56 stagiairs toegelaten tot het afleggen van het bekwaamheidsexamen.

Rol van de Examencommissie

Voorzitster:
Catherine DENDAUW (UNamur)

Leden:
Romuald BILEM (UCL), Joël BRANSON (VUB), Boudewijn CALLENS (KU Leuven, campus Antwerpen), Ignace DE BEELDE (UGent), Yves DE CORDT (UCL), Ingrid DE POORTER (UGent), Ann GAEREMYNCK (KU Leuven), Ann JORISSEN (UA), Denis PHILIPPE (ICHEC/UCL), Danielle SOUGNÉ (HEC-ULg) (tot 31 juli 2021) en Patrick VAN IMPE (KU Leuven, campus Antwerpen).

De leden van de Examencommissie worden door de Stagecommissie benoemd.

Een belangrijke bevoegdheid van de Examencommissie bestaat in het goedkeuren van de vragen voor de theoretische stage-examens. De Examencommissie draagt de opdracht voor het opstellen van deze vragen op aan personen die één of meerdere van de vakgebieden doceren aan een universiteit of hogeschool van het lange type. Zij stelt daarenboven de lijst op met nuttige referentiewerken die de deelnemers aan de theoretische stage-examens kunnen raadplegen ter voorbereiding ervan.

Tot slot delibereert de Examencommissie over de examenresultaten en rapporteert deze aan de Stagecommissie. De Examencommissie heeft gedelibereerd over de resultaten van de theoretische stage-examens van de (kandidaat-) stagiairs die hun volledig theoretisch examenprogramma hebben afgelegd. 136 (kandidaat-)stagiairs werden gedelibereerd (waarvan 100 Nederlandstalige en 36 Franstalige) met als resultaat een slaagpercentage van 57 % bij de Nederlandstaligen en 58 % bij de Franstaligen.

In het kader van haar verschillende werkzaamheden heeft de Examencommissie het afgelopen jaar tweemaal vergaderd.

De Stagecommissie wenst haar dank uit te spreken ten aanzien van alle leden van de Examencommissie voor hun engagement bij de organisatie van de theoretische stage-examens.

Bekwaamheidsexamen

In 2021 werden opnieuw twee zittijden van het bekwaamheidsexamen ingericht in de periodes mei-juni en november-december. Omwille van de gezondheidscrisis en de onzekerheden op dat vlak werd opnieuw gekozen voor een volledig digitale organisatie van het bekwaamheidsexamen. Het schriftelijk bekwaamheidsexamen werd vanop afstand afgelegd aan de hand van hiertoe voorziene examensoftware. De mondelinge examens werden onder de vorm van videoconferenties georganiseerd.

De mondelinge proeven worden afgenomen door een jury van vijf personen, waaronder een universiteitsprofessor of professor van het hoger onderwijs van het lange type (die niet de hoedanigheid van bedrijfsrevisor heeft) die het voorzitterschap waarneemt, drie actieve bedrijfsrevisoren (die niet het statuut van tijdelijk verhinderd bedrijfsrevisor hebben) en een vertegenwoordiger van de economische en sociale wereld.

In de loop van 2021 heeft de Stagecommissie een oproep tot kandidaatstelling gelanceerd onder de actieve bedrijfsrevisoren om de lijst met plaatsvervangende juryleden te kunnen uitbreiden. Ingevolge deze oproep werden 28 plaatsvervangende juryleden benoemd door de Raad. De Stagecommissie organiseerde een vergadering voor deze nieuwe juryleden teneinde hen te informeren over het verloop van het mondeling bekwaamheidsexamen en de door de juryleden te volgen richtlijnen.

Hierna volgt een overzicht van de verschillende voorzitters van de kamers van de jury voor het bekwaamheidsexamen.

Zowel de juryleden als de leden van de Stagecommissie hechten een groot belang aan de monitoring van stagiairs die niet geslaagd zijn voor het bekwaamheidsexamen. Zo krijgen de niet geslaagde stagiairs na afloop van het mondeling examen onmiddellijk toelichting omtrent hun kennislacunes en ontvangen zij aanbevelingen van de jury. Deze aanbevelingen worden achteraf schriftelijk bevestigd in het elektronisch dossier van elke stagiair. Daarenboven worden stagiairs die voor de tweede keer niet geslaagd zijn, samen met hun stagemeester uitgenodigd voor een onderhoud met de Stagecommissie teneinde mogelijke actieplannen te bespreken.

De Stagecommissie wenst uitdrukkelijk alle leden van de jury's van het bekwaamheidsexamen te bedanken voor hun bijdrage aan de organisatie van het bekwaamheidsexamen.

Voorzitters van de vier Franstalige kamers:
Paul Alain Foriers (ULB), Karin Comblé (UMONS), Yves De Cordt (UCL), Danielle Sougné (HEC-ULg) (tot 31 juli 2021).

Voorzitters van de vijf Nederlandstalige kamers:
Ann Gaeremynck (KU Leuven), Walter Aerts (UA), Liesbeth Bruynseels (KU Leuven) , Herman Braeckmans (UA), Ann Jorissen (UA).

Statistieken

Evolutie van het aantal afgelegde theoretische stage-examens / aantal geslaagde theoretische stage-examens

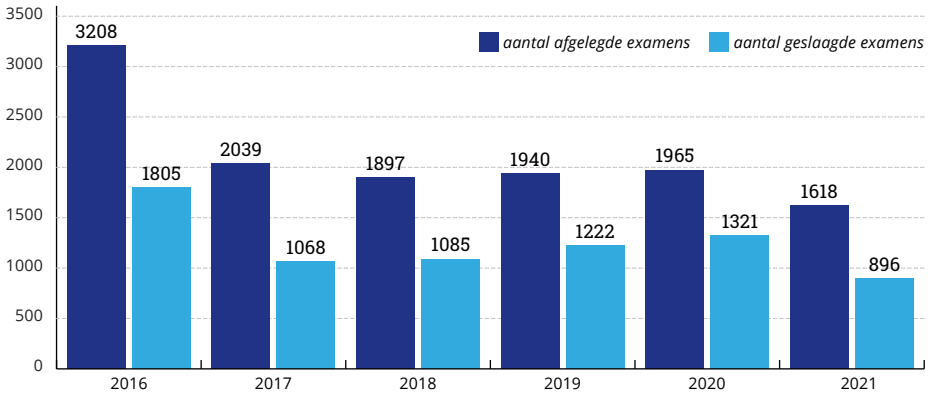

In 2016 heeft zich een duidelijke stijging van het aantal afgelegde theoretische stage-examens afgetekend. Aangenomen wordt dat de onzekerheden die destijds bestonden omtrent de inhoud van het nieuw wettelijk kader van 2016 en de eventuele nieuwigheden met betrekking tot de stage, ertoe hebben geleid dat veel kandidaat-stagiairs nog hun resterende theoretische stage-examens (voorheen "toelatingsexamens" genaamd) wilden afleggen vóór de inwerkingtreding van de wet van 7 december 2016. Deze piek in het aantal afgelegde examens in 2016 heeft geleid tot een daling van het aantal afgelegde examens in de daaropvolgende jaren. In 2021 is een daling vast te stellen van het aantal afgelegde en het aantal geslaagde theoretische stage-examens. De impact van de gezondheidscrisis zou een mogelijke verklaring kunnen zijn voor de daling in het aantal deelnemers.

Slaagpercentage theoretische stage-examens

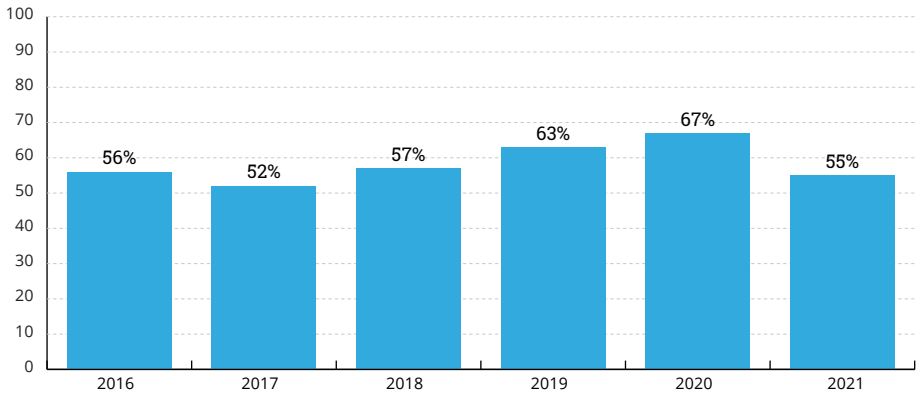

Het slaagpercentage voor de theoretische stage-examens is de afgelopen jaren gradueel gestegen en heeft in 2020 haar hoogste punt bereikt sinds 2015. In 2021 is een opvallende daling vast te stellen van het slaagpercentage t.o.v. de twee voorbije jaren. Het slaagpercentage ligt wel nog steeds in lijn met de slaagpercentages van de periode 2016 – 2018.

Deelnamecijfers en slaagpercentages van de bekwaamheidsexamens

JAAR	TAAL	AANTAL KANDIDATEN	AANTAL EERSTE DEELNAMES	GESLAAGD	
2017	F	26	13	12	46%
	N	57	34	24	42%
	Totaal	**83**	**47**	**36**	**43%**
2018	F	32	20	14	44%
	N	62	42	24	39%
	Totaal	**94**	**62**	**38**	**40%**
2019	F	22	9	9	41%
	N	54	27	25	46%
	Totaal	**76**	**36**	**34**	**45%**
2020	F	26	19	11	42%
	N	47	20	22	47%
	Totaal	**73**	**39**	**33**	**45%**
2021	F	26	19	11	42%
	N	47	20	22	47%
	Totaal	**73**	**39**	**33**	**45%**

Evolutie aantal stagiairs en eedafleggingen

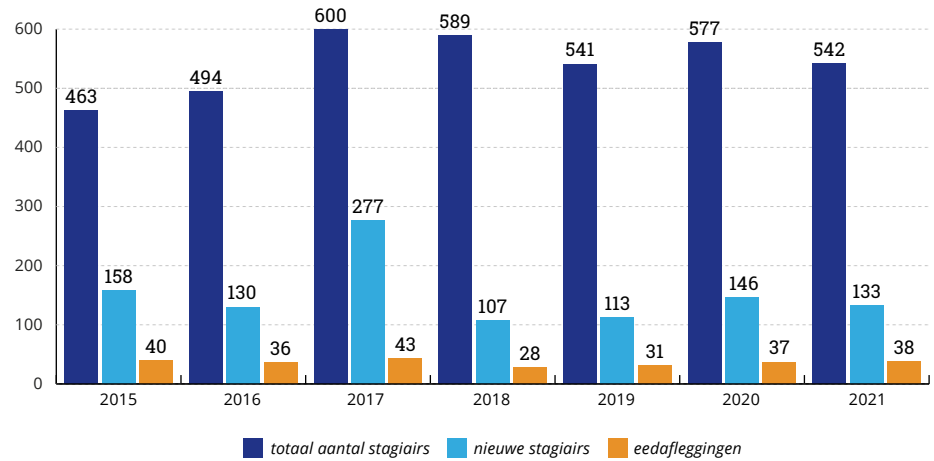

In 2017 manifesteerde zich een significante stijging van het aantal nieuwe stagiairs ingevolge de inwerkingtreding van de wet van 7 december 2016 die het mogelijk maakte om de stage te starten zonder eerst te slagen in de theoretische stage-examens (voorheen genaamd 'toelatingsexamens').

Normen en Auditdoctrine

30 De Commissie Normen en Auditdoctrine

31 Normen en aanbevelingen

36 Rechtsleer: Technische nota's

37 Publicaties en bijdragen

37 Opvolging van de internationale en Europese evoluties

De Commissie Normen en Auditdoctrine

Voorzitster
Patricia LELEU

Ondervoorzitter
Wim RUTSAERT

Leden
Guy COX, Frédéric DE MEE, Ghislain DOCHEN, Marie-Noëlle GODEAU, Luis LAPERAL, Thomas MEURICE (vanaf 26/03/2021), Carl ROMBAUT (vanaf 29/10/2021), Dries SCHOCKAERT (tot 26/03/2021), Cécile THEUNISSEN (tot 29/10/2021), Jacques VANDERNOOT, Thomas VERHAMME en Olivier VERTESSEN

Secretariaat
Inge VANBEVEREN en Stéphanie QUINTART

“2021 was voor de Commissie normen en voor het IBR een intensief normatief jaar. Zo werden vijf normen door de HREB en de minister goedgekeurd, werden twee normen aan de HREB en de minister voor goedkeuring voorgelegd en werden acht ontwerpnormen aan openbare raadpleging voorgelegd. De werkzaamheden van de Commissie normen stonden dan ook volledig in het teken van het uitwerken van een doeltreffend, efficiënt en coherent normatief kader. De Commissie normen zal zich in 2022 niet enkel buigen over het normatief aspect maar zal ook verder inzetten op de ontwikkeling van technische nota’s en tools ter ondersteuning van de revisoren bij de toepassing van de nieuwe en gewijzigde wettelijke en normatieve verplichtingen.”

Patricia Leleu,
Voorzitster van de Commissie Normen

Belast met de ontwikkeling van het normatief beroepskader ontwikkelt de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening de normen voor de beroepsuitoefening en de auditdoctrine, rekening houdend met de Belgische en Europese context en met de evoluties van het internationaal kader, en dit zowel op het vlak van de wettelijke controleopdracht van de commissaris als in het kader van andere wettelijke of contractuele opdrachten, zoals de bijzondere opdrachten of andere attesteringen.

Werkgroepen die verslag uitbrengen aan de Commissie
Commissarisverslag | Bijzondere opdrachten | Ondernemingsraad | Aanpassing bijkomende norm | ESEF | Mutualiteiten | Data Analytics | Prospectus | (IBR-ITAA) Normen Omzetting, Ontbinding, Fusies-splitsingen, Effecten, KMO en kleine vzw’s, samenstellingsopdrachten

Normen en aanbevelingen

In 2021 door de HREB en de minister van Economie goedgekeurde normen

Bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISA's (herziene versie 2020)

Deze norm wijzigt de bijkomende norm (herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde ISA's om rekening te houden met het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

De Hoge Raad voor de Economische Beroepen (HREB) heeft deze ontwerpnorm, na de gevraagde herformulering, goedgekeurd op 11 december 2020. De minister van Economie heeft deze norm goedgekeurd op 25 februari 2021. Deze norm is in werking getreden op de 10de dag na de publicatie van het bericht tot goedkeuring door de minister van Economie in het Belgisch Staatsblad, zijnde 20 maart 2021.

Bovendien wijzigt de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's, volgende normen:

- Norm (herzien in 2018) inzake de toepassing in België van de ISA's (§5)
- Norm inzake de toepassing van ISQC 1 in België (§3)

U kan de goedgekeurde norm hier raadplegen: Bijkomende norm ISA's.

Norm permanente vorming

Ter vervanging van de norm met betrekking tot de permanente vorming van 30 augustus 2007, heeft de Raad van het IBR een ontwerpnorm permanente vorming geformuleerd.

De HREB heeft deze ontwerpnorm, na de gevraagde herformulering, goedgekeurd op 5 februari 2021. De minister van Economie heeft deze norm goedgekeurd op 10 juni 2021. Deze norm is in werking getreden op 1 januari 2022.

U kan de goedgekeurde norm hier raadplegen: Permanente vorming.

Norm inzake de opdrachten van de erkende bedrijfsrevisoren bij de mutualistische entiteiten

De HREB maakte in juni 2019 gebruik van het injunctierecht waarover hij beschikt krachtens artikel 31, §3 van de wet van 7 december 2016. Naar aanleiding daarvan heeft de Raad van het IBR een ontwerp van norm inzake de opdrachten van de erkende bedrijfsrevisoren bij de mutualistische entiteiten geformuleerd. Bij het uitwerken van deze ontwerpnorm is het IBR in overleg getreden met de Controledienst voor de ziekenfondsen en de landsbonden van ziekenfondsen (CDZ).

De HREB heeft deze ontwerpnorm, na de gevraagde herformulering, goedgekeurd op 5 februari 2021. De minister van Economie heeft deze norm goedgekeurd op 10 mei 2021. Deze norm is in werking getreden voor de verslagen uitgebracht na de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad van het bericht tot goedkeuring van de Minister die bevoegd is voor Economie, met name 19 mei 2021.

U kan de goedgekeurde norm hier raadplegen: norm inzake de opdrachten van de erkende bedrijfsrevisoren bij de mutualistische entiteiten.

Norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van een inbreng in natura en quasi-inbreng

In het licht van het WVV en de gewijzigde normatieve context dienden de normen inzake controle van inbreng in natura en quasi-inbreng van 7 december 2001 volledig herzien te worden.

De Raad van het IBR heeft daarom een ontwerp van norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van een inbreng in natura en quasi-inbreng aan een openbare raadpleging geformuleerd.

De HREB heeft deze ontwerpnorm, na de gevraagde herformulering, goedgekeurd op 5 februari 2021. De minister van Economie heeft deze norm goedgekeurd op 20 mei 2021. Deze norm is in werking getreden op 26 juni 2021, hetzij een maand na de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad van het bericht tot goedkeuring door de minister die bevoegd is voor Economie (26 mei 2021).

U kan de goedgekeurde norm hier raadplegen: Opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van een inbreng in natura en quasi-inbreng.

In 2021 aan de HREB en de minister van Economie ter goedkeuring voorgelegde ontwerpnormen

Normen inzake de opdrachten van de commissaris inzake de nettoactief- en liquiditeitstest

Ter bescherming van belanghebbenden heeft het WVV een dubbele test ingevoerd wanneer een besloten vennootschap (BV) of een coöperatieve vennootschap (CV) beslist om tot een uitkering over te gaan: de nettoactieftest en de liquiditeitstest. Beide tests zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar onder meer omdat het tijdstip waarop deze uitgevoerd moeten worden, de bestemmeling van het beoordelingsverslag van de commissaris en de impact op het jaarlijkse commissarisverslag over de controle van de jaarrekening verschillend zijn, heeft de Raad van het IBR twee ontwerpnormen uitgewerkt:

- het ontwerp van norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de artikelen 5:142 en 6:115 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (nettoactieftest), en

- het ontwerp van norm inzake de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de artikelen 5:143 en 6:116, §1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (liquiditeitstest).

Deze twee ontwerpnormen werden opgesteld op basis van de technische nota's inzake deze twee opdrachten (nettoactieftest en liquiditeitstest), goedgekeurd door de Raad op 30 augustus 2019 en voorgelegd aan een *field testing* van 10 maanden.

De openbare raadpleging liep van 1 december 2020 tot 31 januari 2021.

Deze ontwerpnormen werden ter goedkeuring voorgelegd aan de HREB en de minister van Economie. Na een eerste hoorzitting, heeft de Hoge Raad gevraagd om de ontwerpnorm te herformuleren. Een tweede hoorzitting zal plaatsvinden in februari 2022.

De normen treden pas in werking na goedkeuring door zowel de HREB als de minister van Economie.

U kan deze procedure hier verder volgen: Opdrachten van de commissaris inzake de nettoactief- en liquiditeitstest.

Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (Wetboek van vennootschappen en verenigingen) ("Effectennorm")

De Raad van het IBR heeft, samen met het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (ITAA), een ontwerp van effectennorm uitgewerkt. Dit ontwerp van effectennorm beschrijft de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan zoals omschreven in de artikelen 5:120-121 en 7:178-179 WVV, 5:102, 6:87 en 7:155 WVV, 5:122 en 7:180 WVV en 5:130-131 en 7:191-193 WVV. Deze verrichtingen kunnen alleenstaand gebeuren of in combinatie met andere verrichtingen.

Bij het uitwerken van deze ontwerpnorm werd rekening gehouden met de technische nota van het IBR inzake deze opdracht, goedgekeurd door de Raad op 20 december 2019 en voorgelegd aan een field testing van 14 maanden.

Het ontwerp van effectennorm werd ter goedkeuring voorgelegd aan de Hoge Raad voor de Economische Beroepen en de minister bevoegd voor Economie. Na de hoorzitting van begin 2022, heeft de Hoge Raad gevraagd om de norm te herformuleren.

De norm treedt pas in werking na goedkeuring door zowel de HREB als de minister van Economie.

U kan deze procedure hier verder volgen: Effectennorm - opdracht van de beroepsbeoefenaar.

In 2021 aan openbare raadpleging voorgelegde ontwerpnormen

Vier normen die onderling met elkaar verband houden

Het gaat om:

- De norm inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad;
- De norm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF);
- De norm tot wijziging van de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's);
- De norm inzake de toepassing van ISAE 3000 en ISAE 3400 in België.

Omdat deze vier ontwerpnormen met elkaar verband houden, werd een begeleidend document opgesteld om de bedrijfsrevisoren en andere belanghebbenden te leiden doorheen de openbare raadplegingen en hen te ondersteunen bij het formuleren van een eventuele reactie hierop.

De openbare raadplegingen liepen van 1 december 2021 tot en met 1 maart 2022.

Deze normen treden slechts in werking na goedkeuring door zowel de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als de minister van Economie.

Norm inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad

Bij de goedkeuring van het ontwerp van bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's in december 2020 heeft de HREB gebruik gemaakt van het injunctierecht, voorzien door artikel 31, § 3 van de wet van 7 december 2016, om het IBR de opdracht te geven de normen betreffende de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad te wijzigen. De openbare raadpleging diende derhalve te worden gelanceerd binnen het jaar volgend op de datum van de injunctie. De Raad van het IBR heeft op 1 december 2021 een ontwerp van norm inzake de opdrachten van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad ter openbare raadpleging voorgelegd.

Eén van de punten die bij de herziening van de norm in overweging werden genomen, is de opdracht inzake de sociale balans. Omdat de sociale balans niet enkel van toepassing is bij entiteiten met een ondernemingsraad, maar de commissaris dient in zijn commissarisverslag een specifieke vermelding op te nemen over de sociale balans. De Raad heeft dan ook beslist om niet enkel de norm ondernemingsraad aan te passen, maar gelijktijdig de bijkomende norm (herziene versie 2020) te herzien.

U kan de procedure hier verder volgen: Opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad.

Norm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF)

De Gedelegeerde Verordening 2019/815 van 17 december 2018 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslagleggingsformaat (ESEF) is van toepassing op jaarlijkse financiële verslagen met jaarrekeningen voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2020. De Lidstaten hebben de mogelijkheid gekregen om de toepassing ervan uit te stellen tot de verslagen over de boekjaren geopend vanaf 1 januari 2021, hetgeen België gedaan heeft.

Naar aanleiding van de Q&A van 29 mei 2019 en de communicatie van 6 november 2020 van de Europese Commissie werd duidelijk dat de conclusie met redelijke mate van zekerheid, uit te brengen door de commissaris, over de ESEF-rapportering opgenomen moet worden opgenomen in zijn (jaarlijks) commissarisverslag.

Daarom heeft de Raad beslist om de wijziging van de bijkomende norm uit te breiden met de ESEF-rapporteringsverplichtingen en tegelijkertijd een specifieke norm ESEF uit te werken, rekening houdend met de bijzonderheden en de techniciteit van de opdracht.

U kan de procedure hier verder volgen: Ontwerp van norm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met ESEF.

Norm tot wijziging van de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale controlestandaarden (ISA's)

Naar aanleiding van het injunctierecht voorzien door artikel 31, § 3 van de wet van 7 december 2016 waarvan de HREB gebruik heeft gemaakt om het IBR de opdracht te geven de normen betreffende de opdracht van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad te wijzigen en in het kader van de door de Gedelegeerde Verordening 2019/815 van 17 december 2018 tot aanvulling van Richtlijn 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad opgelegde technische reguleringsnormen voor de specificatie van een uniform elektronisch verslaggeggingsformaat (ESEF), heeft de Raad van het IBR beslist om de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's aan te passen.

U kan de procedure hier verder volgen: Bijkomende norm ISA's.

Norm inzake de toepassing van ISAE 3000 en ISAE 3400 in België

In bepaalde omstandigheden die door de norm inzake de controle van de overeenstemming van de financiële overzichten met het Europees uniform elektronisch formaat (ESEF) worden omschreven, dient de commissaris een afzonderlijk verslag over de ESEF-rapportering op te stellen overeenkomstig ISAE 3000 (Herzien). Er wordt dan ook voorgesteld de norm ISAE 3000 (Herzien) in België van toepassing te maken.

Het toepassingsgebied van deze internationale standaard in België is beperkt tot de opdrachten waarvoor een specifieke norm de toepassing van ISAE 3000 (Herzien) oplegt, zonder dat de contractuele toepassing ervan wordt uitgesloten.

De Raad van het IBR heeft bovendien vastgesteld dat de wet meer en meer opdrachten voorziet waarbij de bedrijfsrevisor zich moet uitspreken over prospectieve financiële informatie. Bijgevolg wordt, met hetzelfde toepassingsbied, ook de toepassing van ISAE 3400 in België voorzien.

Een vertaling naar het Frans en het Nederlands van de ISAE's 3000 en 3400 is reeds beschikbaar op de website van het IBR.

U kan de procedure hier verder volgen: ISAE en ISRS.

Norm inzake de medewerking van de erkende bedrijfsrevisoren aan het prudentieel toezicht van de Nationale Bank van België

De specifieke norm inzake medewerking aan het prudentieel toezicht van 8 oktober 2010, diende te worden geactualiseerd. De Raad van het IBR heeft samen met het Instituut van de Revisoren Erkend voor de Financiële Instellingen (IRAIF - IREFI) een ontwerpnorm uitgewerkt voor de medewerking van de erkende bedrijfsrevisoren aan het prudentieel toezicht van de Nationale Bank van België, die voorgelegd werd aan openbare raadpleging. Deze liep van 8 december 2021 tot en met 8 februari 2022.

Deze norm treedt slechts in werking na goedkeuring door zowel de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als de minister van Economie.

U kan de procedure hier verder volgen: Prudentieel toezicht.

Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de omzetting van een entiteit

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen dienden de normen inzake het verslag op te stellen bij de omzetting van een vennootschap van 4 oktober 2002 te worden aangepast.

Deze ontwerpnorm werd uitgewerkt samen met het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (ITAA).

Deze norm treedt slechts in werking na goedkeuring door zowel de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als de minister van Economie.

De openbare raadpleging liep van 19 oktober 2021 tot en met 18 december 2021.

U kan de procedure hier verder volgen: Opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de omzetting van een entiteit.

Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar met betrekking tot de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen diende de norm inzake de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van vennootschappen in België van 25 mei 2014 te worden aangepast.

Deze ontwerpnorm werd uitgewerkt samen met het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (ITAA).

Deze norm treedt slechts in werking na goedkeuring door zowel de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als de minister van Economie.

De openbare raadpleging liep van 13 december 2021 tot en met 13 februari 2022.

U kan de procedure hier verder volgen: Opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de omzetting van een entiteit.

Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar bij de ontbinding en vereffening van vennootschappen

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen dienden de normen inzake de controle bij het voorstel tot ontbinding van vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid van 6 december 2002 te worden aangepast.

Deze ontwerpnorm werd uitgewerkt samen met het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (ITAA).

Deze norm treedt slechts in werking na goedkeuring door zowel de Hoge Raad voor de Economische Beroepen als de minister van Economie.

De openbare raadpleging liep van 15 december 2021 tot en met 15 februari 2022.

U kan de procedure hier verder volgen: Controle bij het voorstel tot ontbinding van vennootschappen.

Rechtsleer: Technische nota's

Het IBR publiceert sinds 2016 technische nota's – aanvankelijk "praktische nota's" genoemd. Elke technische nota wordt gehecht aan een instrument van rechtsleer. Hierdoor worden de technische nota's geïntegreerd in de rechtsleer die het IBR ontwikkelt overeenkomstig artikel 31, §7 van de wet van 7 december 2016.

Het uiteindelijk doel van de Raad bij het ontwikkelen van technische nota's is de omvorming – op korte termijn – in normen. Daarom worden deze onderworpen aan een *field testing*. Met deze *field testing* beoogt de Raad reeds input te krijgen omtrent de praktische toepassing van hetgeen het Instituut voorstelt inzake de uitvoering van veelal nieuwe opdrachten. Dit laat ons toe om ontwerpnormen te schrijven die zo dicht mogelijk aanleunen bij de praktijk, hetgeen bijdraagt tot duidelijkheid, efficiëntie en de praktische toepasbaarheid van normen.

De in 2021 gepubliceerde technische nota's betreffen:

- Technische nota betreffende de opdracht met betrekking tot de vrijwillige ontbinding van een (i)vzw in het kader van een commissarismandaat (art. 2:110, § 2 WVV) (Mededeling 2021/02 – Update als gevolg van de wijzigingen aan het WVV door de "reparatiewet")

- Technische nota met betrekking tot de controle van fusie- en splitsingsverrichtingen van verenigingen en stichtingen (Mededeling 2021/10)

- Technische nota met betrekking tot de opdracht van de commissaris bij de belangenconflictenregeling in vennootschappen, VZW's en stichtingen en bij intra-groepsbelangenconflicten (Mededeling 2021/11)

Publicaties en bijdragen

Commissarisverslag

De elektronische versie van dit ICCI-boek werd, op voorstel van de werkgroep commissarisverslag van de Commissie normen, eind 2021 geactualiseerd om, onder meer, rekening te houden met de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en met bepaalde wijzigingen die hieruit voortvloeien, alsook met de herziene versie 2020 van de bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISA's. De "voorlopige" elektronische versie van de update die op 17 december 2021 is verschenen, is beschikbaar op de website van het ICCI: Commissarisverslagen.

Tools voor een efficiënte audit

Samen met de Commissie normen ontwikkelt de werkgroep ISA, die onder de Commissie SME/SMP ressorteert, een aantal tools gericht op het vergemakkelijken van de implementatie van een efficiente ISA-audit binnen de bedrijfsrevisorenkantoren. Het doel is om de bedrijfsrevisoren richtlijnen en modellen van werkdocumenten aan te bieden per thema. Deze tools worden gepubliceerd op de website van het ICCI: Tools voor een efficiënte ISA-audit.

Opvolging van de internationale en Europese evoluties

De Commissie normen heeft ook in 2021 nauwgezet de internationale en Europese evoluties opgevolgd en wil proactief blijven bijdragen aan de evolutie van de beroepsnormen. De commissie volgt dan ook van dichtbij de werkzaamheden op van Accountancy Europe en de IAASB. Zo bereidt de commissie de reactie van het IBR op diverse publicaties van de IAASB (*exposure drafts* of *discussion papers)*.

Gedelegeerde opdrachten

39 Openbaar register

44 Commissie Vorming

Openbaar register

1063

bedrijfsrevisoren (natuurlijke personen) waren ingeschreven in het openbaar register van het IBR op 31.12.2021.

611

bedrijfsrevisorenkantoren waren ingeschreven in het openbaar register op 31.12.2021.

Bijhouden en bijwerken van het openbaar register

De Raad van het IBR was tot 31 december 2016 bij wet rechtstreeks aangesteld om het openbaar register bij te houden waarin de bedrijfsrevisoren – zowel de bedrijfsrevisoren natuurlijke personen als de bedrijfsrevisorenkantoren – worden opgenomen met hun individueel nummer. Sinds 1 januari 2017 vervult het Instituut deze taak nog steeds, maar als een bevoegdheid die wettelijk werd gedelegeerd door het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren. Het College draagt in het bijzonder de eindverantwoordelijkheid voor het toezicht op de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor, en op de inschrijving, de registratie in, het houden en het bijwerken van het openbaar register. Het College heeft dan ook ten allen tijde toegang tot dit openbaar register en kan, na het advies van het Instituut te hebben ingewonnen, de aanpassingen eisen die het nuttig acht.

Het openbaar register neemt de vorm aan van een elektronisch raadpleegbare gegevensbank die permanent dient geactualiseerd te blijven en die kan geraadpleegd worden op de website van het Instituut. Artikel 17, § 2 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017 stelt dat de Raad van het IBR dient vast te leggen welke gegevens rechtstreeks door de bedrijfsrevisoren kunnen bijgewerkt worden langs elektronische weg (dus zonder tussenkomst van het IBR). *A contrario* kunnen de gegevens die de Raad niet uitdrukkelijk aanduidt als vrij wijzigbaar, niet zonder toestemming van de Raad worden gewijzigd.
Het IBR heeft zich het voorbije decennium het recht voorbehouden om de vennootschapsbenamingen te onderwerpen aan een voorafgaande goedkeuring door het Uitvoerend comité. Bijgevolg kunnen de bedrijfsrevisoren in het softwareprogramma dat het register organiseert, deze naam niet zelf wijzigen.

De wet van 7 december 2016 stelt duidelijk dat de bedrijfsrevisoren verantwoordelijk zijn voor de juistheid van de aan het Instituut meegedeelde gegevens. In principe zal de bedrijfsrevisor jaarlijks aan het Instituut dienen te bevestigen dat de gegevens die in het openbaar register zijn opgenomen en op hem betrekking hebben, “volledig en actueel zijn”.

Publiek toezicht op de toekenning en intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor

Sinds 1 januari 2017 neemt het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren de rol waar van (enig) orgaan van publiek toezicht en kan het zich verzetten tegen iedere beslissing tot toekenning en intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor en hierover een eindbeslissing nemen. Alle beslissingen van het Instituut inzake toekenning en intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor worden bijgevolg meegedeeld aan het College dat zich hiertegen binnen een wettelijke termijn van 7 of 15 werkdagen kan verzetten. De beslissingen van het Instituut hebben pas uitwerking na het verstrijken van deze verzetstermijnen en worden geacht door het College te zijn genomen.

1. Wijzigingen in het openbaar register in 2021

1.1 Bedrijfsrevisoren natuurlijke personen

Nieuwe inschrijvingen
(artikel 5 van de wet van 7 december 2016 en artikel 2 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017)

ANCION Denis (A02686), AOURZ Khadija (A02696), BOES Yannick (A02691), BRIJS Lieven (A02723), CORTVRIENDT Joris (A02702), DAVOLI Joachim (A02703), DE COEN Stijn (A02707), DE GELDER Kevin (A02720), DEBRABANDERE Lieselore (A02697), DECAUX Brieuc (A02719), DEMOULIN Lindsay (A02700), DESMET Maarten (A02692), DOBBELAIRE Anja (A02708), EL KHARRAZ Abdessamad (A02704), GUEVAR Stéphanie (A02687), HUYBRECHTS Robin (A02709), IVENS Eline (A02710), JACQUES Anne-Laure (A02705), LAUWAET Tom (A02711), LEJEUNE Morgane (A02706), LIBEER Ine (A02693), LOONTJENS Geoffrey (A02712), MICHIELS Jens (A02713), MILDE Christophe (A02714), MOGAL Tim (A02715), MULKENS Steven (A02698), ROBBEN Piet (A02716), SCHOOFS Thierry (A02688), STIENAERS Alexander (A02721), TULLII Adrien (A02701), VAN COUWENBERGHE Jonas (A02717), VAN NOOTEN Stijn (A02722), VANDEN DRIESSCHE Jens (A02694), VANDER VENNET Sam (A02695), VANDERSTRAETEN Ken (A02699), VERDEGEM Elien (A02718), WAMBEKE Gauthier (A02689), WILLEMS Fabrice (A02690)

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor (natuurlijke personen)

(1) Op verzoek van de bedrijfsrevisor (ontslag)
(artikel 9, § 1, 2° van de wet van 7 december 2016 en artikel 23 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017)

CORIA Emmanuel (A02279), CRIEL Luc (A00799), DE BAETS Ilse (A02444), DE BLIECK Caroline (A01860), DE BRUYN Alexis (A01068), DE GREEF Kim (A02247), DE KLERCK Bruno (A01310), DE NEEF Tania (A02427), DE RUDDER Dominique (A01056), DEBAEKE Etienne (A01055), DENECKER Karel (A02339), DEPAEPE Marcel (A02103), DEPRAETERE Pascal (A01264), DEWAELE Frans (A01166), DUBOIS Alexandra (A02434), GHEKIERE Bart (A01823), HERMANS Dominique (A00680), KESTELOOT Edouard (A01600), LACHMAN Daphné (A02181), LUX Patricia (A01786), MARCHANDISSE Yves (A01502), MONSIEUR Murielle (A01946), NEUVILLE Brigitte (A01392), NYS Eric (A01773), PARENT François (A01075), PIRET Martine (A01095), POULAIN José (A00611), PUISSANT Philippe (A01737), SCHELLEKENS Alain (A02332), SWEERT Birgit (A01569), SWINNEN Francis (A00657), VAN STEENBERGE Bart (A01152), VENCKEN Hubert (A00926), VERHULST Nico (A02612), VYLS Koen (A01961)

(2) Drie maanden na een terechtwijzing waaraan geen gevolg werd gegeven
(artikel 9 § 1, 1° van de wet van 7 december 2016)

PARET Philippe (A01401)

(3) Ingeval niet langer voldaan wordt aan één of meerdere van de voorwaarden voor de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor (met uitzondering van de voorwaarden opgenomen in artikels 5, § 1, 6° en 7, § 1, 7°)
(artikel 9 §§ 3 en 4 van de wet van 7 december 2016)

Nihil.

Toekenning van de titel van erebedrijfsrevisor
(artikel 11, § 2 van de wet van 7 december 2016)

COMHAIRE Paul (A00574), CRIEL Luc (A00799), DE BRUYN Alexis (A01068), DE KLERCK Bruno (A01310), DE RUDDER Dominique (A01056), DE WEERDT Paul (A00977), DEPRAETERE Pascal (A01264), DUMORTIER Jean-Marie (A00794), HOREMANS Marcel (A00729), LUX Patricia (A01786), MARCHANDISSE Yves (A01502), NYS Eric (A01773), PARENT François (A01075), PIRET Martine (A01095), POULAIN José (A00611), PUISSANT Philippe (A01737), SWINNEN Francis (A00657), VAN STEENBERGE Bart (A01152)

Overlijden

In de loop van het afgelopen jaar heeft de Raad het overlijden vernomen van de bedrijfsrevisoren RAVERT Luc (A01170) en VANDECRUYS Wim (A02586) en van de erebedrijfsrevisor MORREEL Jan (A01629).

De Raad heeft zijn deelneming betuigd aan de families van de overledenen.

Aantal bedrijfsrevisoren natuurlijke personen opgesplitst per taalgroep

	op 31.12.2020	op 31.12.2021
Totaal	**1063**	**1063**
taalgroep Nederlands	707	713
taalgroep Frans	356	350

Aantal bedrijfsrevisoren die zich tijdelijk verhinderd verklaarden om revisorale opdrachten uit te voeren *(artikel 30, § 1 van de wet van 7 december 2016)*

op 31.12.2020	op 31.12.2021
193	**199**

1.2 Bedrijfsrevisorenkantoren

Inschrijving bedrijfsrevisorenkantoren
(artikel 6 van de wet van 7 december 2016 en artikels 7 en 8 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017)

B00849 – Bedrijfsrevisor Beernaert
B01075 – K-Fin
B01077 – S. KWANTEN
B01078 – STEFAN BOONEN BEDRIJFSREVISOR
B01079 – Cédric BOGAERTS
B01080 – Margot Balbaert
B01081 – FREDERIK HANSELAER
B01082 – Bert De Clercq, Bedrijfsrevisor
B01083 – TULLII Consulting & Réviseur d'entreprises
B01084 – CHART
B01085 – Debrabandere - Van Brabandt
B01086 – Jan Van Looveren
B01087 – Tom Renders
B01088 – Koen Vanstraelen
B01089 – Tim Vanheuverzwijn
B01090 – GC AUDIT
B01091 – Steven Van Bael
B01092 – fsimpelaere
B01093 – SDL-AUDIT
B01094 – Aman Kuderbux
B01095 – Bedrijfsrevisor Loontjens G.
B01096 – Amerik Jansen Bedrijfsrevisor
B01097 – Hanne Camassa Bedrijfsrevisor
B01098 – Tina Janssens

B01099 – DAKSAR Rev & Co
B01100 – MNMV Audit
B01101 – JML Reviseurs d'Entreprises
B01102 – REVISCHOOFS
B01103 – SVDB Bedrijfsrevisor
B01104 – D.M. Bedrijfsrevisor
B01105 – V. Thienpont Bedrijfsrevisor
B01106 – HUYBRECHTS ROBIN BEDRIJFSREVISOR
B01107 – S. MULKENS BEDRIJFSREVISOR
B01108 – J. MARKO - REVISEUR D'ENTREPRISES
B01109 – Audit Oculus

Intrekking van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor (bedrijfsrevisorenkantoren)

(1) Op verzoek van de bedrijfsrevisor
(artikel 9, § 1, 2° van de wet van 7 december 2016 en artikel 23 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017)

B00085 – De Neef & Partners, Bedrijfsrevisoren
B00111 – Vandelanotte Audit
B00115 – DUMORTIER & C°
B00137 – Hubert VENCKEN
B00166 – HAULT & C°
B00319 – Boudewijn VAN USSEL & C°
B00546 – PAUL DE WEERDT, BEDRIJFSREVISOR
B00557 – Dewaele Frans Bedrijfsrevisor
B00609 – ERIC NYS - REVISEUR D'ENTREPRISES
B00698 – FREDERIC VERSET & CO
B00722 – MARCEL HOREMANS
B00751 – Martine Piret réviseur d'entreprises
B00760 – Finvision Bedrijfsrevisoren Brussels
B00800 – CERTAMCO
B00856 – VAN DEN KEYBUS - VAN DER JEUGHT
B01004 – EURAUDIT
B01013 – Claude Louckx

(2) Drie maanden na een terechtwijzing waaraan geen gevolg werd gegeven
(artikel 9 § 1, 1° van de wet van 7 december 2016)

Nihil.

(3) Ingeval niet langer voldaan wordt aan één of meerdere van de voorwaarden voor de toekenning van de hoedanigheid van bedrijfsrevisor
(artikel 9 § 3 van de wet van 7 december 2016)

Nihil.

Aantal bedrijfsrevisorenkantoren opgesplitst volgens juridische vorm

	op 31.12.2020	op 31.12.2021
Totaal	**593**	**608**
Maatschap	5	5
Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BVBA)	-	-
Besloten vennootschap (BV)	490	513
Coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (CVBA)	38	26
Commanditaire vennootschap (Comm. V.)	58	62
Commanditaire vennootschap op aandelen (Comm. V.A.)	0	0
Naamloze vennootschap (NV)	1	1
Vennootschap onder firma (VOF)	1	1

1.3. Auditors en auditorganisaties van derde landen

Nieuwe inschrijvingen
(artikels 7 en 8 van de wet van 7 december 2016 en artikels 15 en 16 van het koninklijk besluit van 21 juli 2017)

Geen nieuwe inschrijvingen in 2021.

Aantal auditorganisaties derde landen

	op 31/12/2020	op 31/12/2021
Totaal	**7**	**7**
Waarvan geregistreerde derde landen	7	7

2. Wijzigingen in de lijst van de netwerken in 2021

Nieuwe inschrijvingen

N00066 – Van Havermaet Bedrijfsrevisoren

Ontslag

N00028 – Toubeau, Vanden Bosch
N00037 – DB AUDIT
N00056 – V.M.D.
N00057 – EXCO
N00062 – JMCB AUDIT

Aantal ingeschreven netwerken

	op 31/12/2020	op 31/12/2021
Totaal	**54**	**50**

Commissie Vorming

Voorzitter
Fernand MAILLARD

Leden
Melissa CARTON,
Dirk CLEYMANS, Sarah DUPUIS,
Bart EVERSDIJK, Faska KHROUZ,
Luc RAVERT (tot 21 november 2021),
Catherine SAEY, Wendy SAMAN,
Sara STEYAERT, Luc R. VAN DEN ABBEELE,
Bernard VANDENBORRE en
Christel WEYMEERSCH

Secretariaat
Stef VAN ATTENHOVEN,
Dominique VANESSE en
Eva WILLEBRORDS

De Commissie Vorming heeft als opdracht:

- het jaarlijks aan de Raad voorstellen van een vormingsprogramma aangepast aan de professionele behoeften van de bedrijfsrevisoren en zorgen voor een zorgvuldige selectie van kwaliteitsvolle sprekers. Bij het voorstel van dit vormingsprogramma houdt de Commissie rekening met de actualiteit van de onderwerpen, de noden van het beroep, de belangstelling voor bepaalde onderwerpen en het unieke karakter van bepaalde thema's (d.w.z.: seminaries die enkel via het IBR worden aangeboden);

- het instaan voor de organisatie en de kwaliteitscontrole van de seminaries, onder meer door middel van evaluaties;

- het opvolgen van de internationale ontwikkelingen op het gebied van de permanente vorming verzekeren en het nagaan en bewaken van de conformiteit van de norm voor de permanente vorming met voormelde ontwikkelingen; in het kader van de voorafgaandelijke goedkeuring van de vormingsprogramma's van de bedrijfsrevisorenkantoren: de voorgelegde dossiers analyseren en, in voorkomend geval, bespreken in de Commissie, teneinde tot een collegiale beslissing te komen.

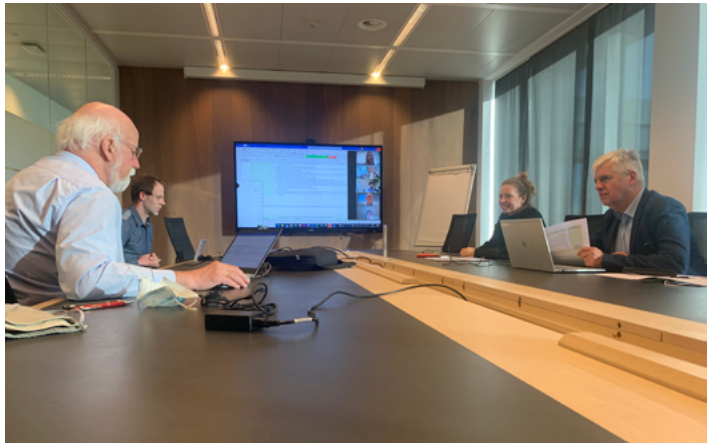

De Commissie Vorming aan het werk tijdens een hybride vergadering

9275

personen namen deel aan een vormingsactiviteit
georganiseerd door IBR en ICCI in 2021

Aantal deelnemers 2017 - 2021

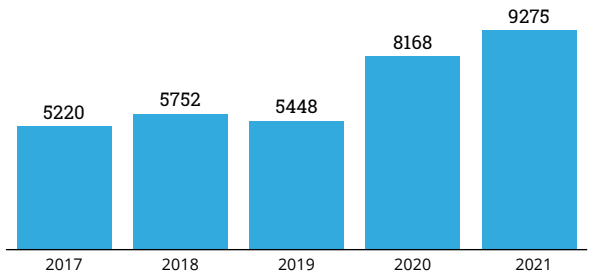

Kenmerken van het vormingsprogramma 2021

De gezondheidscrisis had, dat spreekt voor zich, een ingrijpende invloed op de organisatie van het vormingsprogramma 2021. Klassieke seminaries konden slechts 22 keer *live* worden georganiseerd. De webinarformule, vaak aangeboden met de mogelijkheid om ook op het IBR het seminarie bij te wonen – een zogenaamd hybride seminarie - werd de regel. De grote meerderheid van de bedrijfsrevisoren is deze webinarformule vanop afstand intussen bijzonder genegen.

Meer dan ooit werden er vanuit het IBR zeer grote inspanningen geleverd om een evenwichtig, kwaliteitsvol en vooral ook zeer uitgebreid vormingsprogramma aan te bieden. Het schenkt de Raad van het IBR en de Commissie vorming voldoening dat hierop enthousiast werd ingespeeld door in de eerste plaats de bedrijfsrevisoren en stagiairs.

Er werden in totaal liefst 108 seminaries georganiseerd, terwijl het gemiddelde aanbod in vroegere, pre-covid tijden rond de 80 schommelde. Uiteraard behandelden de meeste seminaries – 68 om precies te zijn - audit-thema's, de onderdelen Consolidatie, IAS/IFRS, ISA's, Not for Profit en financiële Audit inbegrepen. Ook juridische, fiscale en informatica-seminaries kwamen ruim aan bod. Ook zowel de juridische seminaries, specifiek degene die het vennootschaps- en verenigingsrecht behandelen, als de fiscale seminaries mogen traditioneel op een zeer ruime belangstelling rekenen. Dit in tegenstelling tot de vormingssessies rond AML en plichtenleer, hoewel we steeds de nadruk leggen op het groot belang van deze thema's voor de uitoefening van het beroep.

Van deze 108 seminaries werden er 8 onder de vorm van een workshop voor telkens maximaal 40 deelnemers georganiseerd. Bedoeling van zo'n workshop is dat er interactief, bij voorkeur in kleine groepen, rond een bepaald thema wordt gewerkt. Wat we in 2020 al vaststelden, konden we in 2021 enkel bevestigen: de webinarformule is voor workshops, een zeldzame uitzondering niet te na gesproken, niet geschikt. Onze sprekers beamen dat het nauwelijks haalbaar is om tot een vruchtbare interactie te komen vanop afstand.

Meer dan 9000 deelnemers: de webinars hebben succes

We registreerden liefst 9275 deelnemers voor de 108 vormingsactiviteiten in 2021. Daarmee werd het record van vorig jaar met 8168 deelnemers opnieuw gebroken. De verhouding tussen bedrijfsrevisoren (7620 deelnemers of 82%), stagiairs (1396 deelnemers of 15%) en derden (3%) – dit zijn zowel medewerkers van de kantoren en het IBR of geïnteresseerden uit een andere beroepssector – was identiek aan die van het voorgaande jaar. De 864 actieve en 199 verhinderde bedrijfsrevisoren (situatie op 31 december 2021) volgden samen 24.260 uren vorming uit het vormingsprogramma dat werd aangeboden door het IBR en het ICCI. Dat betekent ongeveer een gemiddelde van 23 uur per bedrijfsrevisor, bijna drie keer zo

veel als het minimum van acht uren dat door de norm voor permanente vorming wordt opgelegd.

Uiteraard is de webinarformule niet vreemd aan deze hoge cijfers. Tegelijkertijd toont het de groeiende belangstelling van de beroepsbeoefenaars voor het vormingsprogramma van hun Instituut aan. Liefst 13 webinars konden op meer dan 200 deelnemers rekenen.

Een webinar laat u toe om geen tijd te verliezen met de verplaatsing en de verkeersopstoppingen. Het wordt door veel deelnemers als zeer comfortabel ervaren. Voor de sprekers, maar ook voor veel deelnemers, is de appreciatie toch meer genuanceerd. Deze formule beperkt heel sterk de interactie tussen sprekers en deelnemers, maar ook de contacten tussen deelnemers onderling. Voor de sprekers is het geen sinecure om enthousiast tegen een scherm te praten.

Niettemin waren niet minder dan 125 sprekers, de meesten *habitués* van onze vormingen, bereid om mee te werken aan dit vormingsprogramma; 69 onder hen zijn specialisten van buiten het beroep, er waren 2 stagiairs die het al aandurfden om ervaren bedrijfsrevisoren nieuwe inzichten te verschaffen, 54 revisoren tenslotte deelden hun kennis met hun confraters. We zijn hen allen zeer dankbaar. Zonder hun inzet en passie om hun kennis te delen, kan er van een kwaliteitsvol vormingsprogramma geen sprake zijn.

Drie bedrijfsrevisoren verzorgden samen liefst 28 (!) seminaries. Het gaat om Lieven ACKE, Raadslid en Voorzitter van het ICCI, Raadslid Olivier DE BONHOME en Michel DE WOLF, Erevoorzitter van het IBR. Het beroep is hen zeer veel dank verschuldigd.

De seminaries werden in 2021, net als vorig jaar, over het algemeen geëvalueerd met een tevredenheidsgraad die wat lager ligt dan in pre-covid tijden. Niettemin blijven gemiddelde percentages van 77 % voor zowel de algemene beoordeling als de didactische benadering meer dan behoorlijk. Het gemiddelde van 73% voor de documentatie is een aandachtspunt. Het heeft ongetwijfeld te maken met, gedwongen door de omstandigheden, de quasi integrale overstap naar de webinarformule, wat een zeer grote aanpassing vergde van de sprekers. De opmerkingen van de deelnemers worden door de Commissie vorming aandachtig geanalyseerd, teneinde er voor de toekomst lessen uit te trekken en noodzakelijke aanpassingen door te voeren.

De commentaren van de deelnemers zijn over het algemeen zeer positief. Er is wel de vaak terugkomende vraag om niet te veel theorie te doceren, maar veeleer aandacht te schenken aan concrete praktijkgevallen. We laten niet na om dit over te maken aan de sprekers, die zich quasi unaniem akkoord verklaren om hiermee in de toekomst rekening te houden.

Een nieuwe norm voor de permanente vorming

Na veel voorbereidend werk van zowel de Commissie vorming als de Raad van het Instituut, keurde de Hoge Raad voor de Economische Beroepen de nieuwe norm voor de permanente vorming goed op zijn vergadering van 5 februari 2021. De nieuwe norm werd vervolgens op 10 juni goedgekeurd door de minister van Economie.

De nieuwe norm permanente vorming werd van kracht op 1 januari 2022. De Voorzitter van de commissie vorming gaf op 22 december in een bericht op de website van het IBR nadere toelichting: 2022 de nieuwe norm permanente vorming van het IBR. Ter gelegenheid van de aankondiging van het programma 2022-23, zullen we de voornaamste verschilpunten met de vorige norm extra in de verf zetten.

In het jaar 2021 werden we getroffen door het overlijden van Luc Ravert, gewaardeerd lid van de Commissie vorming van oktober 2010 tot 21 november 2021, dag van zijn overlijden.

Vaktechnische commissies

48 Juridische Commissie

50 Commissie SME/SMP

52 Commissie Publieke sector

54 Commissie Non-profitsector

55 Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden

Juridische Commissie

Voorzitter

Lieven ACKE (bedrijfsrevisor)

Leden

Herman BRAECKMANS (professor emeritus UAntwerpen – advocaat), Giuseppina DESIMONE (ABVV) (tot 25 maart 2021), Annelies DE WILDE (GUBERNA) (tot 1 december 2021), Michel DE WOLF (bedrijfsrevisor), Sacha DIERCKX (ABVV) (van 26 maart 2021 tot 16 december 2021), Ann DIRKX (NBB), Paul Alain FORIERS (professor emeritus ULB – advocaat), Hugues FRONVILLE (erebedrijfsrevisor), Patricia LELEU (bedrijfsrevisor), Thierry LHOEST (FSMA), Henri OLIVIER (professor emeritus ULiège), Luk OSTYN (bedrijfsrevisor), Gilberte RAUCQ (erenotaris) (tot 26 augustus 2021), Laurent VAN DER LINDEN (bedrijfsrevisor), Joris VAN EEKERT (ABVV) (vanaf 17 december 2021), Laurence VAN EYCKEN (bedrijfsjurist), Arie VAN HOE (VBO) (vanaf 29 oktober 2021), Thierry VAN LOOCKE (bedrijfsrevisor) en Peter VAN MELKEBEKE (notaris) (vanaf 27 augustus 2021).
Deze personen zetelen in persoonlijke naam en verbinden geenszins de organisatie waaraan ze verbonden zijn.

Secretariaat

Steven DE BLAUWE, Camille LUXEN en Erwin VANDERSTAPPEN

De Juridische Commissie verleent juridische bijstand aan de organen en de commissies van het IBR door adviezen te verstrekken en mee te werken aan het uitwerken van de rechtsleer om gedragslijnen ten behoeve van de bedrijfsrevisoren uit te stippelen. De Commissie buigt zich ook over juridische (ontwerp)adviezen van de Stichting ICCI die op vraag van de bestuurders van het ICCI aan haar worden voorgelegd.

De Juridische Commissie is, in de meerderheid, samengesteld uit personen uit de academische wereld, de advocatuur, het notariaat en de publieke overheden, en, bijkomend, uit bedrijfsrevisoren. Deze diverse samenstelling van de Commissie creëert een unieke gelegenheid om ideeën en ervaringen met elkaar te confronteren.

De aan de Commissie voorgelegde vragen hebben meestal betrekking op het vennootschapsrecht of op de regelgeving die het beroep van bedrijfsrevisor aanbelangt, met uitzondering van het fiscaal recht. Bovendien heeft de Juridische Commissie aandacht voor de wetgevende hervormingen die op het bedrijfsrevisoraat betrekking hebben.

“De aan de Juridische Commissie voorgelegde vragen hebben meer bepaald betrekking op het vennootschapsrecht en op de voorschriften in verband met de organisatie van het beroep. In 2021 heeft de Juridische Commissie opnieuw veel aandacht besteed aan de nieuwigheden en de interpretaties voor het beroep van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.”

Lieven Acke,
Voorzitter van de Juridische Commissie

Kernthema's 2021

- Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV)
- Invulling van de bijzondere opdrachten in het WVV

Activiteiten

In 2021 heeft de Juridische Commissie vijf maal vergaderd en de volgende onderwerpen besproken die vooral voortvloeien uit het Wetboek van vennootschappen en verenigingen:

- Wet van 23 maart 2019 tot invoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en houdende diverse bepalingen:
  - Inbreng in natura zonder uitgifte van nieuwe aandelen;
  - Combinatie van uitgifte van nieuwe aandelen met een inbreng in natura in de BV – Quid wanneer BV geen commissaris heeft?;
  - Inbreng van nijverheid en inbreng van kennis en know-how in een BV;
  - Inbreng van een bedrijfstak - gedeeltelijke storting op de aandelen;
  - Wettige redenen voor de commissaris om af te zien van een verslag inzake inbreng in natura en bij uitbreiding van elk verslag van wettelijke opdracht;
  - Opdracht van de bedrijfsrevisor bij de waardering van een vordering op een vennootschap in moeilijkheden, ter gelegenheid van de inbreng van deze vordering in het kapitaal van dezelfde vennootschap;
  - Regularisatie van het quasi-inbrengverslag en de notie nietigheid;
  - Impact van het nietigheidsregime op de controlewerkzaamheden;
  - Vragen van het bewijs dat BV in staat zal zijn om haar schulden te voldoen gedurende minstens 12 maanden;
  - Nieuwe definitie van het begrip netto-actief;
  - Ontbinding en sluiting van de vereffening van een kleine VZW;
  - Onthoudende conclusie in de verslaggeving van de beroepsbeoefenaar bij een fusie of splitsing: gevolgen voor de interne en externe wettigheidscontrole door de notaris;
  - Omzetting CommV met negatief nettoactief in een BV;
  - Grensoverschrijdende omzetting via emigratie en tijdstip van beschikbaarheid van het verslag van de beroepsbeoefenaar;
  - Vennootschapsvorm van autonome gemeentebedrijven (AGB) in het WVV;
  - Opdracht van de commissaris ingeval van een belangenconflict in hoofde van alle bestuurders.
- Andere onderwerpen:
  - Beroepsgeheim van de commissaris in het kader van een getuigenverhoor (art. 929 Ger.W.);
  - Omvang van het beroepsgeheim ten aanzien van de fiscale administratie;
  - Openbaar register – bedrijfsrevisorenkantoor bestaande uit enig tijdelijk verhinderde bedrijfsrevisor;
  - Stuiting van de verjaring van een schuld opgenomen in de jaarrekening;
  - Nazicht van de sociale balans en toepassing van artikel 206 van het Sociaal Strafwetboek;
  - Toepassing op de verenigingssector van artikel 16 van het koninklijk besluit van 27 november 1973 houdende reglementering van de economische en financiële inlichtingen te verstrekken aan de ondernemingsraden;
  - Fusie van ziekenfondsen.

Commissie SME/SMP

Voorzitster
Inge SAEYS

Leden
Christel DE BLANDER, Marleen MANNEKENS (tot 27 augustus 2021), Stephane DELAUNAY, David DE SCHACHT, Vincent DE WULF, Nicolas DUMONCEAU, Ken SNOEKS, Amaury STAS DE RICHELLE, Guy VAN DE VELDE, Christophe REMON, Joseph-Michel BOES en Carl ROMBAUT (vanaf 24 september 2021)

Coördinatie
Sandrine VAN BELLINGHEN en Alessandro BUX (vanaf 1 april 2021)

Orgaan dat verslag uitbrengt aan de Commissie
Werkgroep ISA en werkgroep ISQM (Stéphanie QUINTART en Roby FELE)

In 2021 werd beslist om de werking van de Commissie aan te passen en te optimaliseren door te werken met subcommissies. Deze subcommissies zijn: bijzondere opdrachten, regelgeving, waardering, kwaliteitscontrole en algemene strategie. Verder bestaat de missie van de Commissie uit:

- De ondersteuning van bedrijfsrevisorenkantoren waaronder ook kleine en middelgrote kantoren, door de samenwerking tussen kleine en middelgrote en grote bedrijfsrevisorenkantoren en door het uitwerken van tools en guidance;
- Het geven van input aan verschillende commissies en werkgroepen over thema's die KMO's aanbelangen en opdrachten die belangrijk zijn voor de bedrijfsrevisoren bij KMO's;
- Het uitwerken van documenten ter promotie van het beroep naar het maatschappelijk verkeer en in het bijzonder naar het KMO-cliënteel.

Inge Saeys,
Voorzitster van de Commissie SME/SMP

Kernthema's 2021

- Publicatie van geüpdatete brochures over verschillende diensten van de bedrijfsrevisoren;
- Publicatie van tools voor een efficiënte ISA-audit;
- Het versterken van het imago van de bedrijfsrevisor in het kader van waarderingsopdrachten;
- Het voorbereiden van de implementatie van het nieuwe kwaliteitsmanagementsysteem ISQM.

Activiteiten 2021

Publicatie van brochures

Rekening houdend met de nieuwe bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en de laatste evoluties binnen het beroep, heeft de subcommissie "bijzondere opdrachten" twee oude brochures geüpdatet en gepubliceerd. De updates betreffen de brochures "Inbreng in natura" en "Hoe maak ik een financieel plan voor mijn KMO?".

Publicatie van tools voor een efficiënte ISA-audit

De werkgroep "ISA", onder het voorzitterschap van Noëlle Lucas, heeft twee nieuwe tools ontwikkeld: de ene om de continuïteit van de gecontroleerde entiteit te beoordelen in overeenstemming met ISA 570 *Going Concern* en de andere om de inschatting van de risico's op "fraude en *management override*" van elke gecontroleerde entiteit te vergemakkelijken, teneinde de auditor in staat te stellen op passende wijze te voldoen aan de verantwoordelijkheden die hem door ISA 240 worden opgelegd met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten. Beide tools werden gepubliceerd op de website van het ICCI. De volgende tools, die in de loop van 2022 gepubliceerd zullen worden, zullen betrekking hebben op de gegevensgerichte cijferanalyses en de *service organisations*.

Het versterking van het imago van de bedrijfsrevisor

De subcommissie "waardering" heeft als één van haar doelstellingen het versterken van het imago van de bedrijfsrevisoren in het kader van waarderingsopdrachten. In het licht hiervan werden het afgelopen jaar verschillende initiatieven genomen waaronder een deelname aan de Waalse "Week van de overdracht" die jaarlijks wordt georganiseerd door SOWALFIN. Via een online presentatie werd de aandacht getrokken op de toegevoegde waarde van de bedrijfsrevisor in dit domein. Er werd eveneens een artikel over de aandachtspunten van de bedrijfsrevisor op het gebeid van waardering uitgewerkt. Tot slot heeft de Raad beslist om aan te sluiten bij de *International Valuation Standards Council*. Het IBR zal vertegenwoordigd worden door Vincent De Wulf, voorzitter van deze subcommissie.

Implementatie ISQM

In december 2022 zal een gloednieuw kwaliteitsmanagementsysteem worden ingevoerd, met name ISQM. Deze invoering zal een grote impact hebben op het beroep en voorbereidingen voor een vlotte transitie zijn momenteel lopende. Verschillende leden van de commissie SME/SMP hebben de speciaal opgerichte werkgroep ISQM, onder het voorzitterschap van Noëlle Lucas, vervoegd en helpen bij het ontwikkelen van een tool die de confraters moet bijstaan bij het correct toepassen van dit nieuwe systeem. Ook werden verschillende artikels gepubliceerd op de website van het IBR op een pagina die gewijd is aan ISQM om de confraters in te lichten over deze implementatie.

Internationale contacten

De leden van de Commissie SME/SMP volgen de internationale ontwikkelingen, zowel binnen de IFAC (*SMP Advisory Group*) als binnen Accountancy Europe en beantwoorden vragenlijsten uitgaande van deze organisaties. Zo heeft de subcommissie "regelgeving" zich geconcentreerd op het formuleren van een antwoord van de exposure draft van IAASB met betrekking tot het ontwerp *ISA for LCE*.

Commissie Publieke sector

Voorzitter
Lieven ACKE

Leden
Céline ARNAUD, Guy COX, Bénédicte DEJON, Jean FOSSION (tot 7 juni 2021), Fernand MAILLARD, Marleen MANNEKENS (tot 29 oktober 2021), Thomas MEURICE, Sara STEYAERT en Ria VERHEYEN

Secretariaat
Alexia CAUWE, Steven DE BLAUWE en Erwin VANDERSTAPPEN

Werkgroepen die verslag uitbrengen aan de Commissie

- ISA 250 en openbare aanbestedingen
- Vraagstukken inzake vorderingen-schulden op de Staat
- Observatorium van de openbare aanbe-stedingen

De Commissie Publieke sector heeft als hoofdtaak het beroep in de context van de externe controle binnen de publieke sector te positioneren. Ze gaat na of, en in welke mate, een onafhankelijke audit reeds bestaat bij de verschillende subsectoren van de Belgische overheid en wat de rol is, en kan zijn, van de bedrijfsrevisor bij de auditwerkzaamheden in de publieke sector. Hierbij wordt gestreefd naar een maximale samenwerking met de andere actoren werkzaam in dit gebied.

Dag van de publieke sector, 26 oktober 2021

“Het IBR heeft bewezen een partner te zijn van de overheid bij het streven naar betrouwbare financiële informatie. De eerste editie van de Dag van de publieke sector had tot doel in te gaan op de realisaties op dit vlak en een informeel overlegplatvorm hiervoor aan te bieden. Op die manier wenst het IBR aan alle overheden in dit land inspiratie te verlenen bij hun zoektocht naar kwalitatieve beleidsinformatie.”

Lieven Acke, Raadslid,
Voorzitter van de Commissie Publieke Sector

Kernthema's 2021

- Dag van de publieke sector
- Overleg federale publieke sector
- Vlaamse overheid – ISAE-certificering van de dienstencentra VLIMPERS en Boekhouding (rapport type 2), opstellen van sociale balans door VLIMPERS

Observatorium van de openbare aanbestedingen

Het Observatorium van de openbare aanbestedingen heeft als hoofddoel de aanbestedende overheden bij te staan bij het opstellen van een bijzonder bestek tot aanstelling van een bedrijfsrevisor.

Het observatorium komt op een meer proactieve wijze tussen bij de aanbestedende overheden die een bedrijfsrevisor willen inschakelen om hen te helpen bij het opstellen van hun bijzonder bestek.

Naar aanleiding van de wetgevende ontwikkelingen en de reacties van verschillende aanbestedende overheden waarmee het Observatorium in contact is getreden, heeft de Commissie Publieke sector een grondige denkoefening gevoerd over de meest geschikte gunningscriteria die naast het prijscriterium dienen te worden voorzien voor de aanstelling van een bedrijfsrevisor als commissaris.

De verschillende modellen van bijzonder bestek worden aangepast in functie van de wetgeving en van de best practices.

Activiteiten

In 2021 werden de volgende thema's behandeld:

- Organisatie van de eerste editie van de Dag van de publieke sector;
- Overleg federale publieke sector (wet van 22 mei 2003);
- Aanwezigheid in diverse overlegorganen (stuurgroep *single audit*, hoger onderwijs, enz.);
- Vlaamse overheid – ISAE-certificering van de dienstencentra VLIMPERS en Boekhouding (rapport type 2), opstellen van sociale balans door VLIMPERS;
- Overleg inzake de certificering van de jaarrekening van openbare instellingen van sociale zekerheid (OISZ) met het College van de OISZ;
- Overleg inzake de controle van de rekeningen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- Modelbestek Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO).

Commissie Non-profitsector

Voorzitter
Olivier DE BONHOME

Leden
Didier BERNARD, Jean FOSSION, Koen KEUPPENS, Peter LENOIR, Fernand MAILLARD, Joseph MARKO en Jean-François NOBELS

Coördinatie
Roby FELE

Organen die aan de Commissie rapporteren
- Werkgroep "NGO's"
- Werkgroep "Ziekenhuizen"
- Coördinatiecel "Politieke partijen"

Het doel van de Commissie Non-profitsector is praktische oplossingen aan te dragen voor de problemen van de non-profitsector en de taken van het beroep in de sector te ontwikkelen.

Activiteiten 2021

- Publicatie van de brochure: "Het begrip van belangenconflict in verenigingen en stichtingen".
- Publicatie van de brochure: "Voorzieningen, bestemde fondsen en fondsen van de vereniging of stichting: hoe ziet men het verschil?".
- Publicatie van de brochure: "Slechte beheerspraktijken – enkele te vermijden valkuilen".
- Publicatie van een vergelijkende tabel van wettelijke bepalingen tussen VZW's, IVZW's en stichtingen.
- Opvolging van de actualiteit, problematieken en documentatie in verband met de non-profitsector.
- Publicatie van een model van opdrachtbrief en modelverslag (ISRS 4400 (herzien)) betreffende het gemiddelde jaarlijkse afdrachtenpercentage van ziekenhuizen (ICCI) in samenwerking met de subsidiërende overheden (FOD Volksgezondheid en RIZIV).
- Bijwerking van het modelverslag over de geconsolideerde jaarrekening van de politieke partij (ICCI).

Nuttige documenten en tools voor bedrijfsrevisoren en betrokken partijen van de non-profitsector zijn te vinden onder het tabblad "non-profitsector" van de IBR-website.

Olivier de Bonhome, Voorzitter van de Commissie Non-profitsector

Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden

Voorzitter
Fernand MAILLARD

Leden
Lieven ACKE, Ignace BOGAERT, Thomas CARLIER, Carlo-Sébastien D'ADDARIO, Anke DE BACKER, Stephane DELAUNAY, Michel DE WOLF, Elena SHIBKOVA, Frank VANDELANOTTE en Jean Pierre VINCKE

Secretariaat
Christophe D'HONDT en Roby FELE

De Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden heeft als doel het beroep van bedrijfsrevisor te betrekken bij de totstandkoming van nieuwe wetten, regels, normen en adviezen op boekhoudkundig vlak. Meer bepaald bereidt zij de standpunten van de Raad voor aangaande deze inhoud.

Kernthema's 2021

- Opvolgen van discussienota's en ontwerpadviezen van de CBN, in zoverre deze van belang zijn voor het auditberoep en stellingnames voorbereiden van de Raad van het IBR.
- Opvolgen van de publicatie door de CBN van adviezen.
- Coördinerende overlegrol als adviesorgaan van de Raad aangaande specifieke boekhoudkundige aangelegenheden waarbij het auditberoep er belang bij heeft om een gemeenschappelijk standpunt in te nemen.

Fernand Maillard,
Voorzitter van de Commissie Boekhoudkundige Aangelegenheden

In 2021 heeft de Commissie voornamelijk ontwerpreacties van de Raad voorbereid omtrent 24 ontwerpadviezen van de CBN en heeft opnieuw twee maal gereageerd naar aanleiding van de publicatie van een advies door de CBN. Het betrof de ontwerpadviezen aangaande:

- De overgedragen verliezen en het behoud van de bestemde fondsen in de IVZW's en stichtingen
- Boekhoudrechtelijke behandeling van kwijtschelding van huur ten gevolge van de COVID-19-pandemie;
- Herwaarderingsmeerwaarden: gevolgen van de wijzigingen aangebracht door het WVV en KB WVV;
- Boekhoudkundige verwerking van fusies tussen vennootschappen;
- Jaarrekeningrechtelijke analyse van de alarmbelprocedure onder het WVV;
- Vermogensklem bij de omzetting van een VZW in een coöperatieve vennootschap erkend als sociale onderneming;

- Rekening 26 Overige materiële vaste activa;
- Jaarlijkse taks op de effectenrekeningen;
- Boekhoudrechtelijke verwerking van de wederopbouwreserve;
- Boekhoudkundige verwerking van COVID-19 tegemoetkomingen en van kosten gemaakt ten gevolge van de gezondheidscrisis;
- Verenigingen en stichtingen: negatieve fondsen;
- Verslaggeving bij ontbinding en vereffening van VZW's en IVZW's;
- Verslaggeving bij ontbinding en vereffening van vennootschappen met volkomen rechtspersoonlijkheid;
- Onmiddellijke sluiting van de vereffening van een vennootschap: jaarrekeningrechtelijke gevolgen;
- Onmiddellijke sluiting van de vereffening van VZW's en IVZW's: jaarrekeningrechtelijke gevolgen;
- Waarderen en boeken van cryptomunten gebruikt als betaalmiddel;
- Uittreding en uitsluiting lastens het vennootschapsvermogen bij BV en CV – Scheidingsaandeel;
- Beoordeling van de groottecriteria overeenkomstig artikelen 1:24 en 1:25 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen;
- Consolidatie bij de horizontale groep (consortium);
- Boekhoudkundige verwerking van interesten en andere bedragen verschuldigd wegens betalingsachterstand;
- Fusies en splitsingen van vennootschappen met een negatief nettoactief;
- De vermogensmutatiemethode;
- Artikel 3:175 KB WVV: openingsbalans van bestaande VZW's, IVZW's en stichtingen die een dubbele boekhouding voeren;
- Boekhoudkundige verwerking van splitsingen van vennootschappen.

De reacties van de Commissie op de ontwerpadviezen van de CBN worden ter beschikking gesteld op de website van het IBR in de rubriek "Regelgeving en Publicaties – Reacties van de Raad van het IBR op de adviezen van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen (CBN)".

De Commissie volgt verder de evolutie in de wetgevende en normatieve initiatieven op internationaal vlak door middel van de aanwezigheid van een aantal van haar leden in de *Accounting Working Party* van "Accountancy Europe" en haar deelname aan de open debatten van de IFAC.

Internationale relaties

58 IFAC

58 Accountancy Europe

59 FIDEF

59 OEC-Congres

59 Assises CNCC

IFAC

Het IBR – lid van de IFAC sinds haar oprichting – volgt nauwlettend de activiteiten van deze belangrijke internationale instelling, zowel de jaarlijkse algemene vergadering als de activiteiten van de IAASB en de IESBA.

Algemene vergadering van de IFAC

De Secretaris-generaal, Marc BIHAIN, en de Ondervoorzitter, Fernand MAILLARD, hebben deelgenomen aan de algemene vergadering van de IFAC die digitaal heeft plaatsgevonden van 10 tot 11 november 2021.

Deelname van het IBR aan de andere activiteiten van de IFAC

De Secretaris-generaal heeft deelgenomen aan het *Chief Executives' Strategy Forum* dat digitaal gehouden werd op 1 en 2 maart 2021. De uitdagingen en de perspectieven voor het beroep kwamen er onder andere ter sprake. De besproken onderwerpen waren niet-financiële verslaglegging en de rol van het beroep bij het verschaffen van een passend niveau van zekerheid over niet-financiële informatie, de digitalisering van het beroep en de verdere besprekingen met betrekking tot de *Monitoring Group* en de gevolgen daarvan voor het proces van de goedkeuring van standaarden.

Deelname van het IBR aan de *Edinburgh Group*

OP 3 maart 2021, heeft het IBR – vertegenwoordigd door de Secretaris-generaal en de Erevoorzitter Michel DE WOLF –deelgenomen aan de werkzaamheden van de *Edinburgh Group* die is samengesteld uit een deel van de leden van de IFAC met als doel binnen de IFAC de belangen van de kleine en middelgrote kantoren en van de ontwikkelingslanden te verdedigen, alsook rekening te houden met de problemen van de kmo-cliënten. Vergaderingen van de *Edinburgh Group* vonden tevens digitaal plaats op 2 juni, 8 september en 9 november 2021. De Secretaris-generaal en de Erevoorzitter Michel DE WOLF hebben er ook aan deelgenomen.

Accountancy Europe

Het IBR heeft in 2021 zijn actieve rol binnen *Accountancy Europe* voortgezet in meerdere werkgroepen. Deze groepen staan in voor informatie-uitwisseling tussen nationale organisaties en *Accountancy Europe* over de aangelegenheden die het beroep aanbelangen en ze werken aan verschillende projecten die tot doel hebben het standpunt van het Europees beroep t.o.v. de instellingen van de EU en van de internationale organisaties en standardsetters te verdedigen: de audit maar ook de boekhouding, de strijd tegen het witwassen, de banksector, de kapitaalmarkt, het belastingstelsel, de ondernemingsverslaggeving, de deontologie en de toegang tot het beroep, de verzekeringssector, de overheidssector, de duurzame ontwikkeling en de kleine en middelgrote ondernemingen.

De in Brussel gevestigde *Accountancy Europe* is een grote steun voor het beroep bij het zoeken naar oplossingen die in het algemeen belang zijn. Deze organisatie vervult tevens een informatieve rol ten aanzien van haar leden (50 beroepsinstituten afkomstig uit 35 landen, waaronder de 27 lidstaten van de Europese Unie).

In 2021 heeft *Accountancy Europe* de klemtoon gelegd op de volgende aangelegenheden: de duurzame ontwikkeling, de audit- en assuranceopdrachten, KMO's, de verslaggeving en het deugdelijk bestuur.

De *Members' Assembly* van Accountancy Europe heeft op 15 december 2021 Tom MEULEMAN tot lid van de *Board* verkozen voor een termijn van 2 jaar, als opvolger van mevrouw Christine CLOQUET, die haar ontslag heeft genomen. Als lid van de *Board* van Accountancy Europe zal Tom MEULEMAN de te verwachten ontwikkelingen op Europees niveau met betrekking tot de hervorming van audit en *governance* op de voet volgen.

FIDEF

In 2021 heeft de FIDEF, een structuur binnen de Franse taalgemeenschap gericht op informatie-uitwisseling en samenwerking, 38 landen verspreid over vier continenten bijeengebracht.

De Ondervoorzitter en de Secretaris-generaal hebben het IBR vertegenwoordigd op de algemene vergadering van de FIDEF die plaatsvond op 5 oktober 2021 te Bordeaux. Confrater Michel De Wolf heeft deze vergadering ook bijgewoond in zijn hoedanigheid van Erevoorzitter van de FIDEF.

OEC-Congres

De Ondervoorzitter en de Secretaris-generaal hebben deelgenomen aan het 76ste congres van de OEC, dat in Bordeaux heeft plaatsgevonden van 6 tot 8 oktober 2021. Het congres had als thema “De accountant, in het hart van het herstel”.

In een kritieke economische context wordt de rol van de accountant benadrukt, zodat hij zijn hoedanigheid van essentiële speler bevestigt om zo snel mogelijk een duurzaam herstel te bewerkstelligen.

Assises CNCC

Op 9 en 10 december 2021 hebben de Ondervoorzitter en de Secretaris-generaal het IBR op uitnodiging van de CNCC in Parijs vertegenwoordigd op de nationale conventie van de CNCC met als thema “Naar een vertrouwensmarkt”.

Het thema werd gekozen omdat de groeiende behoefte aan vertrouwen bij de economische actoren een dynamische en snel veranderende markt (transparantie, veiligheid, sociale en milieu-impact, digitalisering) vorm geeft en omdat de auditors vastbesloten zijn aan de verwachtingen van deze vertrouwensmarkt te voldoen door diensten aan te bieden die aan deze verwachtingen en de evolutie ervan zijn aangepast.

Verantwoordelijke uitgever
Marc Bihain
Secretaris-generaal IBR
Emile Jacqmainlaan 135/1
1000 Brussel
info@ibr-ire.be

Raadpleeg de website van het IBR
www.ibr-ire.be

Raadpleeg de fotogalerij van het IBR
www.flickr.com/photos/ibr-ire

Ontwerp en lay-out
Gramma
www.gramma.be